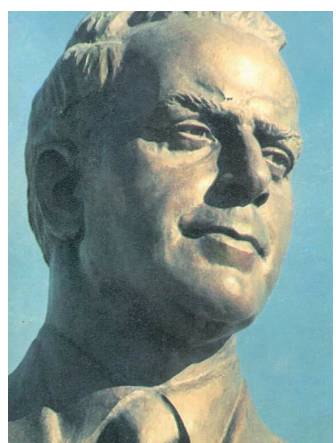

Milli azadlıqdan
şirin nemət yoxdur!

J. Huseynov

TÜRKPA-ya sədrlik Azərbaycana keçib

Bax səh. 2

YENİ AZƏRBAYCAN

Azərbaycan dövlət müstəqilliyi Azərbaycan xalqının milli sərvətidir.
Qəzet 1993-cü ilin aprel ayından nəşr olunur. Yeni Azərbaycan Partiyasının orqanı.

7 iyun
2024-cü il,
cümə
№ 101 (6687)
Qiyməti
60 qəpik

Qardaş dəstəyini hiss edirik...

İlham Əliyev: Türk dünyası böyük bir ailədir, böyük potensiala malikdir, böyük coğrafiyanı əhatə edir. Bizim vəzifəmizdir ki, bu potensialı dünya miqyasında böyük bir gücə çevirək, əminəm ki, bu olacaq, biz bunu görürük!

COP29-un nəticələri yaddaşlarda qalacaq

Əminə Ərdoğan: Dostum, Azərbaycanın birinci xanımı Mehriban Əliyeva ilə birlikdə türk dünyasında ekoloji təşəbbüslərin əhatə dairəsini genişləndirmək üçün birgə səylərə hazırıq

Bax səh. 3

Bax səh. 2

“Yaşıl vergi” güzəştləri qüvvəyə minir

Bax səh. 3

Paralelliyyə yer yoxdur!

Bax səh. 3

Bax səh. 4

Yeni Azərbaycan Partiyasının İdarə Heyətinin iclası keçirilib

Bax səh. 5

Ümumi maraqlar, etibarlı tərəfdaşlıq...

Azərbaycanın çoxvektorlu xarici siyasət kursu ümumilikdə regionun inkişafı üçün mühüm perspektivlər formalaşdırır. Cənubi Qafqazın lider dövləti olan Azərbaycan milli maraqlara əsaslanan, səmərəli və pragmatik xarici siyasət həyata keçirir. Ölkəmiz regionda sabitləşdirici aktor kimi fəaliyyət göstərməklə beynəlxalq səviyyədə əməkdaşlığa, təhlükəsizliyə mühüm töhfələr verir. Məsələlərə ümumi mənəfe çərçivəsində yanaşma sərgiləməklə Azərbaycan əməkdaşlığın fərqli platformalar üzrə inkişafında maraqlı olduğunu ortaya qoyur - xüsusilə, qonşu dövlətlərlə münasibətlərdə bu amil özünü hərtərəfli şəkildə göstərir. Nəinki quru sərhədə malik olduğu dövlətlər, hətta Xəzər hövzəsi üzrə həmsərhəd sayılan ölkələrlə münasibətlər yaxın qonşuluq əlaqələrinə əsaslanır. Bu isə bütövlükdə respublikamızla...

Bax səh. 4

Türkiyə-Özbəkistan: Tarixdən qaynaqlanan xoş münasibətlər

Son vaxtlar türkdilli ölkələr arasında müxtəlif istiqamətlərdə əlaqələrin intensivləşməsi müşahidə edilir. Elə bugünlərdə Özbəkistan Prezidenti Şavkat Mirziyoyev Türkiyəyə rəsmi səfər edib. Səfər Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın dəvəti ilə baş tutub. Səfərin nəticəsi olaraq iki ölkə arasında yüksək səviyyəli strateji əlaqələrin daha da möhkəmlənməyəyi gözlənilir. Azərbaycanla strateji tərəfdaşlıq münasibətlərinə malik olan Türkiyə və Özbəkistan dost ölkələrdir. İki dövlət arasında yüksək səviyyədə olan xoş münasibətlər tarixdən və ənənələrdən qaynaqlanır. Hər iki ölkənin xalqlarını oxşar mədəniyyət, milli-mənəvi dəyərlər, dil yaxınlığı, etiqad birliyi kimi mühüm amillər birləşdirir. Hazırda dost ölkələrin liderləri səviyyəsində...

Bax səh. 5

Kibermüharibələrə hazır olmalıyıq!

Azərbaycanın informasiya məkanının müasir təhdidlərdən qorunması milli təhlükəsizliyin əsas istiqamətlərindəndir. IT sektorunun yüksək inkişafı yeni yaranan riskləri daha da artırır. Son zamanlar Azərbaycanın informasiya məkanına, o cümlədən onun tərkib hissələri olan dövlət, özəl və qeyri-hökumət qurumlarının, fiziki şəxslərin sahib olduğu informasiya ehtiyatlarına və infrastrukturlarına, bu ehtiyatlarda yerləşən maddi və qeyri-maddi resurslara çoxşaxəli hücumlar genişlənməkdədir. Qloballaşmanın daha da dərinləşməsi, eləcə də rəqəmsal ticarətin və maliyyə-bank xidmətlərinin elektronlaşması bu təhdidləri bir qədər də yüksəldib. Xüsusilə də bank sektorunda rəqəmsallaşmanın geniş vüsət alması, sosial mediada mobil texnologiyaların genişlənməsi də riskləri durmadan artırır, kiberterrorlar informasiya sistemlərinin işini pozmaqla yanaşı, insanların şəxsi həyatına təhlükə törədərək onlara maddi zərər...

Bax səh. 5

ÜST-dən xəbərdarlıq...

Covid-19 pandemiyası yaddaşlardan yeni silinmişkən, Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı (ÜST) növbəti qorxulu virusla bağlı xəbərdarlıq edib. Təşkilat dünyada ilk dəfə insanda quş qripisi A(H5N2) virusuna yoluxma halının qeydə alındığını bildirib.

Hadisə Meksikada baş verib. Belə ki, Meksikanın hakimiyyət orqanları ÜST-ə Meksika ştatının sakinində aşkar edilmiş quş qripisi A(H5N2) virusu ilə bağlı məlumat verib. Qeyd edək ki, bu, dünyada A(H5N2) qripisi virusuna insan yoluxması ilə bağlı laboratoriya tərəfindən təsdiqlənmiş ilk hadisədir.

Virusun mənbəyi məlum deyil və hazırda bununla bağlı araşdırma aparılır. Mövcud məlumatlara əsasən, ÜST bu virusdan ümumi əhali üçün mövcud riski aşağı kimi qiymətləndirir.

Söhbət ev quşları və digər heyvanlarla heç bir əlaqəsi olmayan 59 yaşlı Meksika ştatının sakinindən gedir. Aprelin 17-də xəstədə həərət, təngnəfəslik, ishal, ürəkbulanma...

Bax səh. 7

Avropa İttifaqında təhdidlər artır

Bax səh. 7

ABŞ-dan BCM-ə sanksiya hədəsi

Bax səh. 6

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyunun 6-da TÜRK-PA-nın Baş katibi Mehmet Süreyya Eri, Türkiyə Böyük Millət Məclisinin sədri Numan Kurtulmuşu, Qazaxıstan Parlamenti Məclisinin sədri Yerlan Koşanovu, Qırğızıstan Joqorku Keneşinin sədri Nurlanbek Şakiyev, Özbəkistan Ali Məclisi Senatının sədri Tənzilə Narbáyevanı, Şimali Kipr Türk Cümhuriyyəti Məclisinin sədri Zorlu Töreni və Macarıstan Milli Assambleyasının sədrinin müavini Marta Matraiını qəbul edib.

qeyri-rəsmi Zirvə görüşü keçiriləcək. Mən hesab etdim ki, ildə bir dəfə Zirvə görüşünün keçirilməsi kifayət etməz. Çünki həm sürətli, yəni davamlı təmaslara ehtiyac var, eyni zamanda, hər bir Zirvə görüşü birliyimizin gücləndirilməsinə istiqamətlənmiş növbəti addım olur”.

Zirvə görüşünün Şuşada keçirilməsi təbii ki, böyük rəmzi mənə daşıyır. Şuşa 4 ilə yaxındır ki, işğaldan azad edilib və orada sürətlə quruculuq-bərpa işləri aparılır. Türk Dövlətləri Təşkilatına üzv ölkələrin liderləri Şuşaya səfərlər etmişlər. Türkiyə Prezidenti, Özbəkistan Prezidenti, Qazaxıstan Prezidenti, Qırğızıstan Prezidenti Ağdama və Füzuliyə səfər etmiş-

Azad edilmiş ərazilərdə geniş yol-nəqliyyat infrastrukturunun yaradıldığını söyləyən Prezident İlham Əliyev bu nəhəng layihələrin icrasında Türkiyədən olan şirkətlərin fəal iştirakını vurğulayıb: “İndi Şuşaya gedən hər bir insan yeni çəkilən avtomagistraldan keçərək öz gözü ilə görür ki, orada 7 tunel, 9 viadukt, bir çox körpülər inşa edilir və podratçıların

Azad edilmiş torpaqlarda həyat bərpa olunur. Artıq 4 səhər və 4 kənd bərpa edilib və keçmiş köçkünlər oraya qayıtmışlar. Yeddi mindən çox keçmiş köçkün artıq öz dədə-baba torpaqlarında yaşayır və bu ilin sonuna qədər bir rəqəm on azı 20 minə çatacaq. Geniş quruculuq, abadlıq işləri aparılır və Qarabağ, Şərqi Zəngəzör dünyanın ən inkişaf etmiş bölgələrdən birinə çevriləcəkdir”.

TÜRKPA-nın bugünkü (dünənki - red) toplantısının böyük اهميyyet داشيدğini söyleyən dövletimizin başçısı müzakirə ediləcək məsələlər bizim birliyi-mizi daha da gücləndirəcəyinə əminliyini vurğulayıb: “Eyni zamanda, hər dəfə qar-daş ölkələrdən yüksəkəvzəfili şəxslər ölkəmizə gələndə, bu, bizi sevindirir. Türk dünyası böyük bir ailədir, böyük potensia-la malikdir, böyük coğrafiyanı əhatə edir. Naqliyyat yolları, enerji resursları, insan kapitalı, artan əhali, demografik inşayə-tinin müsbət olması - bunlar, böyük bir güc potensialıdır. Bizim vəzifəmizdir ki, bu potensialı dünya miqyasında böyük bir gücə çevirək, əminəm ki, bu, olacaq, biz bunu görürük. Hər bir toplantı, hər bir Zirvə görüşü bizim məqsədlərimizə doğ-ru atılan növbəti addım olur”.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyunun 6-da Qırğız Respublikasının Joqorku Keneşinin sədri Nurlanbek Şakiyevi qəbul edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Nurlanbek Şakiyev Qırğızıstan Prezidentinin salamlarını dövlətimizin başçısına çatdırdı.

Prezident İlham Əliyev səlamlara görə minnətdarlığını bildirdi, onun da səlamlarını Sədir Japarova çatdırmağı xahiş etdi.

Dövlətimizin başçısı ötən ilin oktyabrında Qırğızıstana səfərini məmnunluqla xatırladı.

Söhbət zamanı Azərbaycan ilə Qırğızıstan arasında İnvestisiya Fondunun yaradıldığı və onun büdcəsinin hazırda daha da artırıldığı qeyd edildi.

Görüşdə Qırğızıstan Prezidentinin Azərbaycana səfəri və səfər çərçivəsində aparılmış müzakirələrin və imzalanmış sənədlərin əhəmiyyəti vurğulandı. Azərbaycanın işğaldan azad olunmuş Ağdam rayonunda Qırğızıstan tərəfindən

məktəbin inşasının həyata keçirilməsi ölkələrimiz arasında dostluğun və qardaşlığın nümunəsi kimi qiymətləndirildi.

Nurlanbek Şakiyev Azərbaycanın
işğaldan azad olunmuş rayonlarına,

xişusən də Şuşa şəhərinə səfər etdiyini və həmin əraziləri dünyanın ən gözəl guşələrindən biri olduğunu dedi. O, Azərbaycan xalqının səbir ilə otuz ilə yaxın bir müddətdə torpaqlarımızın işğaldan azad edildiyi günü gözləməsinin və buna nail olmasının önəmini vurğuladı. Qonaq torpaqlarımızın işğaldan azad olunması və ölkəmizin inkişafında Prezident İlham Əliyevin liderliyinin yüksək qiymətləndirildiyi qeyd etdi.

Söhbət zamanı
Türk Dövlətləri Təş-
fi, beynəlxalq təşkilat-
larda Azərbaycan-Qır-
ğızlığının və ölkələri-
tləri arasında əlaqələ-
rgülandı.

Ümumdünya Ticarət Təşkilatının baş direktoru Prezident İlham Əliyevin qəbulunda

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti
İlham Əliyev iyunun 6-da Ümumdünya Ticarət
Təşkilatının baş direktoru Nqozi Okonyo-İvea-
lanı qəbul edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, görüşdə Azərbaycanın Ümumdünya Ticarət Təşkilatına daxilolma prosesi ilə bağlı fikir mübadiləsi aparıldı.

Qonaq Azərbaycanın əldə etdiyi iqtisadi

nailiyyətləri vurğuladı.

COP29-un Azərbaycanda keçirilməsi münasibətilə təbriklərini çatdıran Ümumdünya Ticarət Təşkilatının baş direktoru bu tədbir çərçivəsində Ticarət və Sərmayə Gübünün təşkil edilməsi ilə bağlı təşəbbüsü dəstəklədiyinə görə dövlətimizin başçısına minnətdarlığını bildirdi.

Söhbət zamanı ölkəmizlə təşkilat arasında əməkdaşlıq imkanları müzakirə olundu.

İyunun 6-da Bakıda TÜRKPA-nın 13-cü plenar iclası çərçivəsində parlament Baş katiblərinin birinci görüşü keçirilib. Azərbaycan Milli Məclisinin Aparat rəhbəri Fərid Hacıyev Bakıda keçirilən TÜRKPA-nın 13-cü Plenar iclasının yeni reallığını yaran-
dığı tarixi dövrə təsadüf etdiyini deyib. O bildirib ki, Vətən müharibəsi və öten ilin sentyabrında ölkəmizin ərazisində aparıl-
mış antiterror tədbirləri nəticəsində Prezi-
dent, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin
tərəfçisi ilə rəşadətli Ordumuz torpaqlar-
ımızı erməni işğalından azad edərək tarixi
Zəfərə imza atıb və beləliklə, ərazi bütö-
ylüyümüz və suverenliyimiz tam bərpa olun-
ub. Vaxtilə işğalçılar tərəfindən vuran qo-
yulmuş həmin ərazilərdə hazırda geniş-
miqyaslı tikinti-quruculuq və bərpa işləri
həyata keçirilir.

Diqqətə çatdırılıb ki, bu gün TÜRKPA həm üzv və tərəfdaş dövlətlər, həm də onların hüdəudlarından kənərdə böyük nüfəza malikdir. Dünəyanın ən mötəbər beynəlxalq təşkilatları ilə səmərəli əməkdaşlıq çərçivəsində global parlament dialoqu təşviq edir, parlament diplomatiaəy institutunun inkişafında mühüm rol oynayır. Təşkilatın təbəbbüsü ilə keçirilən çoxsaylı tədbirlər,

qəbul olunmuş qərarlar, həyata keçirilən fəal parlament diplomatiyası və bütövlükdə əldə olunan nəticələr onu deməyə əsas verir ki, TÜRKPNA nöinki Türk dünyasında həmçinin daha geniş anlamda müasir beynəlxalq münasibətlər sisteminə öz layiqli yerini tutmaqdadır.

F.Hacıyev, eyni zamanda, bu il Azərbaycanın COP29-a ev sahibliyi edəcəyini söyləyərək deyib ki, COP29 çərçivəsində dünya ölkələrindən yüzrlər parlamentarının iştirakı ilə parlament konfransı təşkil olunacaq.

Görüşdə “TÜRKPA çərçivəsində parlamentlərin Aparat rəhbərləri arasında sməkdaşlığın perspektivləri” mövzusunda müzakirələr aparılıb. Tədbirdə çıxış edən Qazaxıstan Parlamenti Məclisinin Aparat rəhbəri Renat Aytayev, Qırğız Respublikası Joqrku Keneşinin Aparat rəhbəri Alaybek Alimbayev, Türkiyə Böyük Millət Məclisinin Baş katibi Talip Uzun və Özbəkistan Ali Məclisi Senatının Aparat rəhbəri Qüdrət Nurullayev mövzu ilə bağlı fikirlərini bölüşüb, parlamentlərarası təcrübə mübadiləsinin dahad

genişləndirilməsinin əhəmiyyətini vurğulayıblar. Bildirilib ki, bu istiqamətdə məlumata mübadilənin aparılması, müxtəlif sərəgilərin təşkili, birgə idman yarışlarının keçirilməsi, eyni zamanda, mətbuat xid-

mətlərinin birgə fəaliyyəti olduqca vacibdir.

Diqqətə çatdırılıb ki, TÜRKPA çərçivəsində əsas perspektivlərin həyata keçirilməsi üçün əməkdaşlıq sahələri müəyyən edilmişdir. Təcrübə mübadiləsinin həyata keçirilməsi məqsədilə danışıqlar apa-

akıda parlamentlərin Baş katiblərinin irinci görüşü və Gənc Parlamentarilər Qrupunun toplantısı keçirilib

rılmalı, nəticələr əldə edilməlidir.

İclasda TÜRKPƏ-yə sədrliyin Azərbaycanca keçməsi haqqında qərar qəbul edilib.

Türkiyə Böyük Millət Məclisinin sədri Numan Kurtulmuş sədrliyi Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin sədri Sahibə Qafarovağa təhvil verib.

Qeyd edək ki, Milli Məclisdə TÜRKPİA-nın Gənc Parlamentarilər Qrupunun "TÜRKPİA üzv dövlətlərinin gənclərinin fiziki və psixi sağlamlıq problemləri" mövzusunda üçüncü toplantısı da keçirilib. İclası qrupun rəhbəri, Türkiyə Böyük Millət Məclisinin üzvü Emre Çalışkan sədrlik edib. Qonaq toplantının TÜRKPİA ölkələri gənclərinin qarşılaşdığı fiziki və psixi sağlamlıq problemlərinin həllinə töhfə verəcəyini inanmışdır. O gənclərin sağlamlığının qorunması və möhkəmləndirilməsi istiqamətində TÜRKPİA ölkələri arasında okeanlaşdığın inkişaf etdirilməsi ilə bağlı fikirlərinin bölüşüb.

Azərbaycan Milli Məclisinin üzvləri

Əliabbas Salahzadə və Anar Məmmədov, Qırğız Respublikası Joqorku Kəneşinin üzvü Kubuntuçeq Samakov, Şimali Qırğız Respublikası Məclisinin üzvü Fide Kürşat mövzu ətrafında çıxış edərək fikirlərini bildiriblər. Nətiqələr ölkələrində gənclərin qarşılışdıqları fiziki və psixi sağlamlıq problemlərindən, onların yararlanması səbəblərindən söz açıb, bu məsələlərin həlli istiqamətində ölkələrində həyata keçirilən dövlət siyasəti, yaradılan qanunvericilik bazası və atılan digər addımlar barədə məlumat verib, gəncliyin sağlam ruhda böyüdülməsi, zərərli vərdislərdən qorunması ilə bağlı danışıblar.

Sonra iclasda gündəliyin məsələləri müzakirə edilib, “TÜRKPA üzv dövlətlərinin gənclərinin fiziki və psixi sağlamlıq problemləri” mövzusunda hesabat məruzəsi, mövzuya dair tövsiyə qərarı qəbul olunub, qrupun növbəti iclasının mövzusu, keçirilmə tarixi və yeri müəyyənləşdirilib.

Qeyd edək ki, TÜRKPƏYA-ya üzv dövlətlərin Gənc Parlamentarilər Qrupunun dördüncü iclası 2025-ci ildə Qazaxıstanda keçiriləcək.

Vergi Məcəlləsinə edilmiş digər dəyişikliklərə əsasən, COP29-un Azərbaycanda keçirilməsi ilə əlaqədar qeyri-rezident şəxslər tərəfindən işlərin görülməsi və xidmətlərin

İqlim dəyişikliyinə qarşı mübarizənin hazırda daha da aktuallaşdığı və beynəlxalq koalisiyanın öz kapitallarını

“Yaşıl vergi”nin təbii qayışdıkı lörvə “yaşıl enerji” strategiyası çərçivəsində ekoloji səhədə fəaliyyət göstərən, ətraf mühitin ağılaşdırılmasına töhə verən biznes subyektlərinin, eləcə də xarəpaolunan enerji mənbələrinin istehsalında fəal rol oynayan xarici örməyəçilərin bu tipli layihələrə marağının artırılmasına və investisiyaların stimullaşmasına səbəb olacaq.

ELBRUS

Onun sözlərinə görə, Azərbaycan qədim mədəniyyətə və ətraf mühitə hörmət prinsiplərinə əsaslanan zəngin ənənələrə malikdir. “Əminəm ki,

Türkiyənin birinci xanımının sözlərinə görə, ekoloji sahədə, o cümlədən “Sıfır tullantı” proqramının həyata keçirilməsində Türkiyənin təcrübəsinin öyrənməyə hazır olan dövlətlərin sayı artır və bununla bağlı müvafiq təqdimatlar hazırlanır.

Paralelliyyə yer yoxdur!

İrəvan qondarma iddialarını gizlətmək üçün yeni yalana əl atır

II Qarabağ müharibəsindəki məğlubiyyətin ardından Ermənistanda gedən siyasi, sosial-iqtisadi proseslər bəzi məsələləri tam aydınlaşdırmaq qovuşdurdu. Regional inkişafdan geri qalan, bütün sferalarda böhran içində boğulan Ermənistan üçün yeganə çıxış yolu Azərbaycan və Türkiyə ilə münasibətləri normallaşdırmaqdan ibarətdir. Başqa sözlə, Ermənistan Azərbaycanın sülh müqaviləsi ilə bağlı irəlilədiyi 5 təməl şərti qəbul etməli və beləliklə də, regionda təhlükəsizlik təmin olunmalıdır. Bu amil ötənlik antiterror tədbirləri fonunda daha aydın şəkildə ortaya qoyuldu.

Ermənistan Konstitusiyasının dəyişdirilməsi zəruridir!

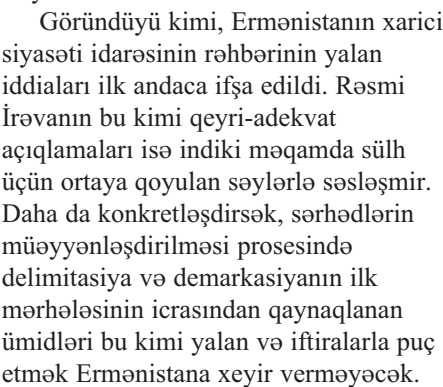
**iyasının
rkdir!**

biri Ermənistanın hətta qanunvericilik səviyyəsində nümayiş etdiriyi bu əsassız mövqedən əl çəkməsidir. Bunun üçün isə Ermənistanın əsas qanunvericiliyi - Konstitusiyası dəyişilməlidir. Xatırladığ ki, ötən ay xalqa mürcətiində baş nazir Paşinyan sülhün əldə olunması üçün bir sıra addımların zəruriliyindən bəhs açmışdır. Hökumət başçısı konstitusiya dəyişikliyi məsələsini əvvəlki dövrlərdə də gündəmə gətirib. Sadəcə olaraq, bəzi revanşist qüvvələrin mənasız və məntiqsiz dirənəyi bu məsələnin reallaşmasına maneçilik törədib.

biri Ermənistanın hətta qanunvericilik
 səviyyəsində nümayiş etdirdiyi bu
 əsassız mövqedən əl çəkmişdir.
 Bunun üçün isə Ermənistanın əsas
 qanunvericiliyi - Konstitusiyası
 dəyişilməlidir. Xatırladaq ki, ötən ay
 xalqa mürcətiəndə baş nazir Paşinyan
 sülhün əldə olunması üçün bir sıra
 addımların zəruriliyindən bəhs
 açmışdı. Hökumət başçısı konstitusiya
 dəyişikliyi məsələsinin əvvəlki
 dövrlərdə də gündəmə gətirib.
 Sadəcə olaraq, bəzi revanşist
 qüvvələrin mənasız və məntiqsiz
 dirənişi bu
 məsələnin
 reallaşmasına
 maneçilik törədirdi.

Əsassız iddialar...

Sülhə böyük ümidlərin yarandığı, məsələnin beynəlxalq diqqət mərkəzinə olduđu buğünlərdə rəsmi İrəvan yeni absurd açıqlamalarla gündəmə gəlib. Xarici işlər naziri Ararat Mirzoyan iyunun 4-də Ermənistan parlamentində çıxış edərkən deyib ki, Ermənistan və Azərbaycan bir-birinin konstitusiyalarında uzunmüddətli sülhün bərqərarı üçün maneələr görürlər, lakin onlara dəyişiklik edilməsi məsələsi Ermənistan-Azərbaycan danışıqlarının gündəliyinə daxil deyil. Onun sözlərinə görə, Ermənistan və Azərbaycan konstitusiyaları uzunmüddətli sülhün bərqərarı üçün problem ola bilməz. “Bizim və onların konstitusiyasına düzəlişlər Ermənistan-Azərbaycan

diyyə kimi, Mirzoyanın bu
heç bir əsası yoxdur - çünki
an Konstitusiyasında
nın əsas sənədlər toplusundan
raq hansısa ölkənin
inə qəsd nəzərdə tutulmayıb.
ci, Ermənistanın Müstəqillik
əsi əsasında yazılan
ya 1995-ci il iyulun 5-də qəbul
5-ci il noyabrın 27-də
olunub. 2015-ci il iyulun 15-də
tutusiya islahatı üzrə Ermənistan
yığında xüsusi komissiya 20 il
il olunmuş sənədə əlavə və
lər edib. Ancaq heç birində
nın regionda pozuculuq
fəaliyyətinə əsas verən
məsələlərə diqqət yetirilməyib.
Problem işə ondan
qaynaqlanır ki, Ermənistanın
Müstəqillik Bəyannaməsinin

Azərbaycan Kosntitusiyasında isə
nəinki bu kimi məqamlar, ümumiyyətlə
həmsizə bir kənar iddia əks olunmayıb.
Mırozyanın iddiaları isə yanlışdır - 1918-
ci ildə qurulmuş AXC-nin varisi olan
müasir Azərbaycan Respublikası
beynəlxalq hüquqa, insan haqlarına,
demokratik prinsiplərə sədaqəti özünün
əsas prioriteti sayır.

İrəvan nə istəyir?

Qeyd edək ki, rəsmi Bakının məsələyə münasibəti də birmənalıdır. Xarici işlər naziri Ceyhan Bayramov Azərbaycan ilə Macarıstan arasında Strateji Dialoqun 2-ci iclasının nəticələrinə dair birgə mətbuat konfransında bildirib ki, Ermənistanın Konstitusiyasında, Müstəqillik Aktında, parlamenti tərəfindən qəbul olunan qanunvericilik aktlarında, Konstitusiya Məhkəməsinin qərarlarında və bir sıra digər qanunvericiliyində qonşu dövlətlərə, o cümlədən Azərbaycana qarşı ərazi iddiaları var. Ermənistan cəmiyyətyində artıq bu barədə diskussiyaların aparılması o anlama gəlir ki, Ermənistan dövləti və cəmiyyəti bu faktların mövcudluğunun ilk növbədə bu ölkənin özü üçün təhlükəli və zərərli tendensiyalar olmasını qəbul edir. Nazir

qeyd edib ki, Ermonistan xarici işlər nazirinin müəyyən mənada Azərbaycan i Ermonistan arasında bu qarşılıqlılıq y həqiqətdən u Azərbaycanın istənilən digər heç bir qonşu Ermonistana deyil. Ona görə aparmaya cəhd qəbulolunma hər zaman əsasında rəddə tendensiyalar verməmişlik. əmin ola bilə

Azərbaycan sülh gündəliyinə sadıqdır

Bəli, Azərbaycan qalib ölkə olsa da sülhü dəstəkləyir. Sülhün əsaslanacağı şərtlər isə məhz Azərbaycanın iradəsinə uyğun olmalıdır. Bu kimi davranışlar bir

daha təsdiq edir ki, Azərbaycan sülh gündəliyini sadıqdır - ölkəmizin sülh prosesi ilə bağlı mövqeyi belli və şəffafdır. Sülh danışıqları üçün baza prinsipi kimi irəli sürülən məsələlər, eyni zamanda öten ilin dekabrında və bu ilin aprelində əldə olunan razılıqlar iki dövlətin münasibətlərinin yaxınlaşmasında əsaslı rol oynamaq imkanındadır. Bu, həm qarşılıqlı etimadın yüksəlməsinə, həm də yeni reallıqlarda aradan qaldırılacaq problemlərin həllinə yaxından kömək olar. Azərbaycan hər zaman bəyan edib ki, sülhün və təhlükəsizliyin davamlı olması üçün say göstərir.

P. İSMAYILOV

Yeni Azərbaycan Partiyasının İdarə Heyətinin iclası keçirilib

İyunun 6-da Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) İdarə Heyətinin növbəti iclası keçirilib.

YAP Sədrinin müavini-Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov iclasın gündəliyi haqqında məlumat verib.

İclasda ilk olaraq YAP Saatlı rayon təşkilatının sədri Lütvəli İbrahim oğlu Şıxəliyevin öz ərizəsi ilə tutduğu vəzifədən azad olunması məsələsinə baxılıb.

Tahir Budaqov 1993-cü ildən YAP-ın üzvü olan L.Şıxəliyevin 1999-cu ildən bugünkü partiyanın Saatlı rayon təşkilatının sədri vəzifəsində uğurla fəaliyyət göstərdiyini bildirib, onun bundan sonra da öz peşəkarlığı və təcrübəsi ilə rayon təşkilatının işinə yaxından dəstək verəcəyinə əminliyini ifadə edib.

YAP İdarə Heyətinin üzvü Eldar İbrahimov çıxış edərək L.Şıxəliyevin partiya

şində nümunəvi fəaliyyət göstərdiyini qeyd edib.

Ünvanına deyilən xoş sözlərə görə təşəkkürünü bildiren L.Şıxəliyev ictimai-siyasi proseslərdə, partiyanın həyatında

vəzifəsindən azad olunması haqqında qərar qəbul olunub.

Ardınca YAP Saatlı və Zaqatala rayon təşkilatlarına sədrlərin təyin edilməsi məsələsinə baxılıb. Elşən Zeynal oğlu Əzizovun YAP Saatlı rayon təşkilatının, Fərid Səfər oğlu Ramazanovun isə Zaqatala rayon təşkilatının sədri vəzifələrinə namizədliyi irəli sürülüb.

YAP İdarə Heyətinin üzvləri Eldar İbrahimov və Asif Əsgərli çıxış edərək hər iki şəxsin irəli sürülmə vəzifəyə layiq olduklarını bildirib, onlara fəaliyyətlərində uğurlar arzulayıblar.

Müzakirələrdən sonra Elşən Zeynal oğlu Əzizovun YAP Saatlı rayon təşkilatının, Fərid Səfər oğlu Ramazanovun isə Zaqatala rayon təşkilatının sədri vəzifələrinə namizədliyi irəli sürülüb. YAP İdarə Heyətinin üzvləri Eldar İbrahimov və Asif Əsgərli çıxış edərək hər iki şəxsin irəli sürülmə vəzifəyə layiq olduklarını bildirib, onlara fəaliyyətlərində uğurlar arzulayıblar.

oğlu Əzizovun YAP Saatlı rayon təşkilatının sədri və Fərid Səfər oğlu Ramazanovun YAP Zaqatala rayon təşkilatının sədri vəzifəsinə təyin olunması haqqında qərar qəbul edilib.

üzvləri Eldar İbrahimov, Elnarə Akimova və Aynur Sofiyeva namizədliyi irəli sürülən şəxslərin həyat yoluna nəzər salaraq partiya və dövlət qarşısında xidmətlərini qeyd edib və partiyanın Veteranlar Şurasında təmsil olunmalarını dəstəklədiklərini bildiriblər.

Müzakirələrdən sonra Vaqif Aslan oğlu Hüseynovun və Tahir Məhərrəm oğlu Quliyevin YAP Veteranlar Şurasına üzv seçilməsi haqqında qərar qəbul olunub.

Vaqif Hüseynov və Tahir Quliyev göstərilən etimada görə partiyanın Sədri, ölkə başçısı cənab İlham Əliyevə dərin təşəkkürünü ifadə edərək YAP Veteranlar Şurasının üzvü kimi üzvlərinə düşən vəzifələri layiqincə yerinə yetirmək üçün var gücü ilə çalışacaqlarını bildiriblər.

YAP Veteranlar Şurasının üzvü seçilməsi münasibətilə hər iki şəxsi təbrik edən Tahir Budaqov onlara möhkəm cansağlığı və gələcək fəaliyyətlərində uğurlar arzulayıb.

Daha sonra cari məsələlərlə bağlı müzakirələr aparılıb və müvafiq qərarlar qəbul edilib.

Sonra Vaqif Aslan oğlu Hüseynovun və Tahir Məhərrəm oğlu Quliyevin Yeni Azərbaycan Partiyası Veteranlar Şurasının tərkibinə kooptasiya yolu ilə daxil edilməsi məsələsinə baxılıb.

Çıxış edən YAP Veteranlar Şurasının sədri, partiyanın İdarə Heyətinin üzvü Arif Rəhimzadə, YAP İdarə Heyətinin

YAP Mərkəzi Aparatında Lütvəli Şıxəliyevin 70 illik yubileyi münasibətilə görüş keçirilib

İyunun 6-da Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) Mərkəzi Aparatında YAP Saatlı rayon təşkilatının sədri Lütvəli Şıxəliyevin 70 illik yubileyi münasibətilə görüş keçirilib.

YAP Sədrinin müavini - Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov yubileyi doğum günü münasibətilə təbrik edib.

Tahir Budaqov qeyd edib ki, uzun illər partiya sıralarında səmərəli fəaliyyət göstərən Lütvəli Şıxəliyev ölkənin ictimai-siyasi həyatında fəal mövqeyi ilə seçilib.

1993-cü ildən YAP sıralarında təmsil olunan L.Şıxəliyevin partiya quruculuğunda yaxından iştirak etdiyini söyləyən Tahir Budaqov onun Yeni Azərbaycan Partiyası Saatlı rayon təşkilatının sədri kimi 25 ildən artıq fəaliyyəti dövründə üzərinə düşən vəzifələri layiqincə yerinə yetirdiyini diqqətə çatdırıb.

Göstərilən diqqətə görə təşəkkürünü bildiren Lütvəli Şıxəliyev Yeni Azərbaycan Partiyasının üzvü olmaqla yanaşı, uzun illər partiya sıralarında çalışmaqdan iftixar hissi

keçirdiyini bildirib. Heydər Əliyev ideyalarına daim sədaqət olduğunu qeyd edən L.Şıxəliyev bundan sonra da Ulu Öndərin siyasi irsinin gənc nəsllə aşılınması, Prezident İlham Əliyevin siyasətinin təbliği yolunda öz bilik,

bacarıq və səylərini əsirgəməyəcəyini vurğulayıb.

YAP Sədrinin müavini - Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov L.Şıxəliyevə möhkəm cansağlığı və işlərində uğurlar arzu edib.

Ümumi maraqlar, etibarlı tərəfdaşlıq...

Putin: Münasibətlərimiz genişmiqyaslı xarakter daşıyır

Azərbaycanın çoxvektorlu xarici siyasət kursu ümumilikdə regionun inkişafı üçün mühüm perspektivlər formalaşdırır. Cənubi Qafqazın lider dövləti olan Azərbaycan milli maraqlara əsaslanan, səmərəli və pragmatik xarici siyasət həyata keçirir. Ölkəmiz regionda sabitləşdirici aktor kimi fəaliyyət göstərməklə beynəlxalq səviyyədə əməkdaşlığa, təhlükəsizliyə mühüm töhfələr verir. Məsələlərə ümumi mənafə çərçivəsində yanaşma sərgiləməklə Azərbaycan əməkdaşlığın fərqli platformalar üzrə inkişafına maraqlı olduğunu ortaya qoyur - xüsusilə, qonşu dövlətlərlə münasibətlərdə bu amil özünü hərtərəfli şəkildə göstərir. Nəinki quru sərhəddə malik olduğu dövlətlər, hətta Xəzər hövzəsi üzrə həmsərhəd sayılan ölkələrlə münasibətlər yaxın qonşuluq əlaqələrinə əsaslanır. Bu isə bütövlükdə respublikamızla əməkdaşlıq etmək istəyən ölkələrin sayının daimi şəkildə artmasına, eyni zamanda tarixi əlaqələrin mövcud olduğu dövlətlərlə əməkdaşlıqların mahiyyətinin və xarakterinin daha da irəliləməsinə, keyfiyyət etibarını ilə yenilənməsinə rəvac verir. Bu mənada, Azərbaycan ilə Rusiya arasında müxtəlif səhərləri əhatə edən qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq mövcuddur.

Humanitar əlaqələr genişlənir...

Təsədüfi deyil ki, iyunun 5-də Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putin Sankt-Peterburq Beynəlxalq İqtisadi Forumu çərçivəsində beynəlxalq informasiya agentliklərinin rəhbərləri ilə görüşdə AZƏRTAC-ın İdarə Heyətinin sədri Vüqar Əliyevin sualını cavablandırarkən bildirib ki, iki ölkə arasında ki münasibətlər uğurla, etibarlı və çox pragmatik şəkildə inkişaf edir.

Çoxşaxəli münasibətlərin ən mühüm detallarını göz önünə gətirsək, burada olduqca geniş bir mənzərə formalaşmış olar. Məsələn, iki dövlət arasındakı münasibətlərdə humanitar əlaqələr daim yüksək səviyyədə olub. Ölkəmizdə rus dilinə göstərilən qayğı, Bakıda Slavyan Universitetinin fəaliyyəti, o cümlədən ölkəmizdəki rus icmasına göstərilən diqqət hər

zaman Rusiya dövlətinin rəhbərliyi tərəfindən yüksək dəyərləndirilib. Bununla yanaşı, qarşılıqlı şəkildə iki ölkənin gənclərinin Rusiyada və Azərbaycanda təhsil almaları üçün yaradılan şərait dövlətlərarası münasibətlərdə ən mühüm prioritetlərdən sayılıb. Prezident Putin öz çıxışında bu amili önə çəkib. Bildirib ki, dövlətlərarası əlaqələrimizin məhz qarşılıqlı maraq və bir-birinə müəyyən səviyyədə rəğbət əsasında qurulmasının tərəfdarı olduğu hiss edilir: "Azərbaycanda rus dilində fəaliyyət göstərən və uşaqlara təhsil verən 300 məktəbin mövcudluğunu başqa cür izah etmək mümkün deyil. Mən bilərəm ki, Prezident Əliyev respublikada rus dilinin öyrənilməsinə hərtərəfli dəstəkləyir. Bu, bütün vektorlar üzrə müşahidə edilir".

Ticarət dövriyyəsinin ümumi həcmi artır

Vurğulandığı kimi, Azərbaycan-Rusiya əlaqələri çoxşaxəli səciyyə daşıyır. İki ölkə arasında siyasi, humanitar və mədəni əməkdaşlığın yüksək səviyyəsinə uyğun olaraq ikitərəfli iqtisadi əlaqələr də çox uğurla inkişaf edir. Rusiya Azərbaycanın ən böyük qonşusu olmaqla yanaşı, öl-

kəmizdə istehsal olunan məhsullar üçün böyük bazarıdır. Azərbaycan iqtisadiyyatı, sahibkarları üçün bu bazar vacib əhəmiyyət daşıyır. Hazırda iki ölkə arasında ki ticarət dövriyyəsinin ümumi həcmi 4,5-4,6 milyard dollar təşkil edir. Bu isə 2023-cü ildəki analoji rəqəmi üstələyir. Ötən ilin statistikasına nəzər salsaq, Azərbaycanın xarici ticarət dövriyyəsinin mühüm bir hissəsinin Rusiya ilə ticarət əməliyyatlarının payına düşdüyünü görə bilərik - bunun nəticəsidir ki, rəsmi Moskva

Azərbaycanın xarici ticarət tərəfdaşları arasında ön sıralarda yer tutur. Eləcə də, ötən il

Azərbaycandan Rusiyaya ixrac edilmiş məhsulların həcmində təxminən 30 faizə qədər artım olub. Qarşılıqlı şəkildə Rusiyadan Azərbaycana ixracın da həcmi 20 faizə yaxın artıb. Prezident Putin çıxışında hazırkı ticarət dövriyyəsinin ümumi həcmimin 4,5-4,6 milyard dollar təşkil etməsinə diqqət çəkərək, bu tempin yaxşı olduğunu bildirib: "Temp yaxşıdır. İnkişaf tempi çox yaxşıdır. Münasibətlərimizi gətirdikcə daha çox şaxələndiririk".

Şimal-Cənub xətti böyük tələbat duyulan beynəlxalq dəhlizə çevrilə bilər

Azərbaycan həm də coğrafi imkanlarını bölgənin ümumi inkişafı və rifahı üçün iqtisadi - siyasi dividendə çevirməyi bacaran ölkələrdəndir. Başqa sözlə, tranzit imkanlarından maksimum istifadə edən Azərbaycan Şərq-Qərb, Şimal-Cənub istiqamətli yükdaşımalara, nəqliyyat daşımaqlarına öz töhfəsini verir. Bu məsələdə isə Şimal-Cənub xətti xüsusi əhəmiyyət daşıyır.

Təməli 2000-ci ilin sentyabrında Rusiya, İran və Hindistan arasında imzalanmış hökumətlərarası saziş əsasında qoyulan "Şimal-Cənub" Nəqliyyat Dəhlizinin yaradılmasında məqsəd bu istiqamətdə gedən yüklərin çatdırılma müddətini azaltmaq idi. Ötən müddətdə isə 13 ölkə sözügedən sənədi ratifikasiya edib. "Şimal-Cənub" Nəqliyyat Dəhlizinin formalaşmasında tranzit ölkə kimi mühüm rol oynayan Azərbaycan bu sazişə 2005-ci ildə qoşulub. Avrasiya materikinə şimal və cənub hissələri arasında mühüm nəqliyyat-logistika ro-

lunu oynayan dəhlizin Azərbaycan ərazisindən keçən hissəsində ötən müddətdə böyük infrastruktur layihələri həyata keçirilib. Bu baxımdan Bakı Dəniz Ticarəti Limanı xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Son illər limanın yükəmələ qabiliyyətinin artırılması ilə bağlı görülən işlərin onun beynəlxalq statusunu xeyli gücləndirir. Bundan əlavə, Ələt-Astara avtomobil yolunun yenidən qurulması, İran Astarası ilə Azərbaycan Astarası arasında yeni dəmir yolu körpüsünün istifadəyə verilməsi ölkəmizin tranzit rolunun xeyli artmasına səbəb olub.

İki ölkə arasındakı nəqliyyat imkanlarının genişləndirilməsinə toxunan Prezident Putin də vurğulayıb ki, Şimal-Cənub dəhlizi çox yaxşı, böyük tələbat duyulan beynəlxalq dəhlizə çevrilə bilər. "Buradan yüklər sizin və mənim olduğumuz yerdən - Sankt-Peterburq limanından Avropa hissəsi ilə Azərbaycana, sonra isə İrana və Fars körfəzinin sahilinə göndəriləcək. Məncə, bu, Sü-

veyş kanalından təxminən on gün daha tezdir", - deyən Rusiyanın dövlət başçısı bildirib ki, bu dəhliz malların Şimala və Cənuba, əks istiqamətə çatdırılması üçün əlavə və çox səmərəli yol olacaq və 10 gün daha tez başa gələcək: "Bu, çox qonaq, səmərəli və sərfəli marşrut olacaq. Ancaq burada hələ çox iş görmək lazımdır. Biz hər iki tərəfdən iş aparırıq. Mən bilərəm ki, Prezident Əliyev bu layihəni dəstəkləyir. Biz bu məsələni onunla dəfələrlə müzakirə etmişik. İran rəhbərliyi də bu layihəni dəstəkləyir. Bu dəhliz çox sərfəli olacağına görə həmin layihəyə xarici investorlar, regional olmayan, lakin yaxın olan ölkələr, o cümlədən suveren ərəb fondları da maraq göstərir. Aydın, çünki suveren fondlar həmişə etibarlı investisiya sahələri axtarırlar. Bu layihə etibarlı investisiyalardan biridir, çünki onun gözlənilən təminat və zəmanət var".

Xəzərin çirkəndirilməsinin qarşısının alınmasındakı işbirliyi...

İki ölkə hazırda ən mühüm çağırışlardan biri hesab edilən ekoloji problemlərin həlli istiqamətində də vacib əməkdaşlıq həyata keçirir. Bəlli olduğu kimi, COP29-un ev sahibi Azərbaycan bu il iqlim dəyişikliyi məsələsinin əsas müzakirə ünvani statusunu daşıyır - bu mənada, Rusiya ilə Azərbaycan Xəzərin çirkəndirilməsinin qarşısının alınması yönündə də səylərini birləşdirir. Xatırladaq ki, Prezident İlham Əliyev Bakı Enerji Həftəsi çərçivəsində 29-cu "Caspian Oil&Gas" və 12-ci "Caspian Power" sərgilərinin rəsmi açılış mərasimindəki çıxışında Xəzərin ekoloji durumuna diqqət çəkmişdi. Dövlət başçısı bildirmişdi ki, Azərbaycanda iqlim dəyişikliyi Xəzər dənizinin sahilinə nəzər salarkən görünür. İldən-ildə biz dənizin geri çəkildiyinin şahidi olururu və bunun səbəbi iqlim dəyişikliyi və insanların qeyri-rasional fəaliyyətidir: "Çünki Xəzər dənizini qidalandıran mənbə çaylar sərhədlərimizin hüdudları kənarındadır. Bizim bununla bağlı məsuliyyətimiz sifra bərabərdir və heç bir ciddi təd-

birlər görülməzsə, biz böyük bir fəlakətə üzləsəçəyik. Biz dənizi əlavə su həcmi ilə təmin etmək üçün yeni bəndlər və su toplanması üçün anbarlar inşa edirik. Lakin Xəzər dənizini qidalandıran əsas mənbələr Azərbaycanda deyil".

Vurğulanmalıdır ki, Xəzərə daxil olan tullantı sularının 60 faizi Volqa çayının payına düşür. Xəzər sularının çirkənlənməsində Kür və Ural çayları da əz rol oynayırlar. Ermənistan və Gürcüstan ərazisində formalaşan kommunal və sənaye tullantı suları Kür çayı vasitəsilə Xəzərə daxil olur. Xəzər dənizi sahillərində yerləşən sənaye şəhərlərindən dənizə axıdılan tullantı suları onun əsas çirkəndiricilərdən hesab edilir. Prezident Putin də sözügedən tədbirdəki çıxışında bu məsələyə toxunub. O bildirib ki, Azərbaycan Xəzəryanı dövlətdir, Xəzəryanı dövlətlərin beşliyinə daxildir və burada da, o cümlədən Xəzər dənizinin ekologiyası ilə bağlı məsələlərdə də bizim bir çox ümumi maraqlarımız var.

Türkiyə-Özbəkistan: Tarixdən qaynaqlanan xoş münasibətlər

Son vaxtlar Türkdillli ölkələr arasında müxtəlif istiqamətlərdə əlaqələrin intensivləşməsi müşahidə edilir. Elə bugünlərdə Özbəkistan Prezidenti Şavkat Mirziyoyev Türkiyəyə rəsmi səfər edib. Səfər Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın dövrü ilə baş tutub. Səfərin nəticəsi olaraq iki ölkə arasında yüksək səviyyəli strateji əlaqələrin daha da möhkəmlənməyəyi gözlənilir.

Diplomatik münasibətlərin 32-ci ildönümü

Azərbaycanla strateji tərəfdaşlıq münasibətlərinə malik olan Türkiyə və Özbəkistan dost ölkələrdir. İki dövlət arasında yüksək səviyyədə olan xoş münasibətlər tarixdən və ənənələrdən qaynaqlanır. Hər iki ölkənin xalqlarını oxşar mədəniyyət, milli-mənəvi dəyərlər, dil yaxınlığı, etiqad birliyi kimi mühüm amillər birləşdirir. Hazırda dost ölkələrin liderləri səviyyəsində əlaqələrin əhatə dairəsinin genişlənməsinə güclü siyasi iradə göstərilir, eyni zamanda, bunu həm də cəmiyyətlər istəyirlər.

Qeyd edək ki, cari ilin mart

ayında iki ölkə arasında diplomatik münasibətlərin 32-ci ildönümü tamam olub. Bu münasibətlərin təməli Özbəkistanın müstəqilliyini əldə etdikdən sonra bu ölkədə ilk səfirliyin Türkiyə tərəfindən açılması ilə qoyulub. Əlaqələr Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın 2016-cı ildə Səmərqəndə səfəri ilə inkişaf mərhələsinə keçib. Bu ziyarətin ardından 21 illik fasilədən sonra 2017-ci ildə Özbəkistan Prezidenti Türkiyəyə səfər edib.

Hər iki tərəf Özbəkistan Prezidentinin Türkiyəyə budəfəki

səfərinə ciddi həzzlə baxaraq qəbul edib. Səfər çərçivəsində ölkələrin liderləri təkbətək görüşə və digər tədbirlərə qatılıblar. Onlar ikitərəfli münasibətlərin və regional əməkdaşlığın genişləndirilməsi ətrafında aktual müzakirələr aparıblar. Liderlər əməkdaşlığın genişləndirilməsi üçün böyük potensialın olduğuna xüsusi diqqət çəkiblər.

Zamanında imperialist güc mərkəzləri planlarını həyata keçirməklə Türk coğrafiyasını parçalamaya nail olmuşlar. Yeni geosiyasi reallıqlar fonunda isə Türk dövlətlərinin bir çətin altında birləşməsi üçün tarixi imkanlar yaranıb. Türk Dövlətləri Təşkilatı yarandığı zaman onun dörd üzv ölkəsi - Azərbaycan, Türkiyə, Qazaxıstan və Qırğızıstan olduğu halda, bu gün artıq təşkilatda beş üzv və üç

Dördüncü ticarət tərəfdaşı

Siyasi dialoqun yüksək səviyyəsinə uyğun olaraq Türkiyə ilə Özbəkistan arasında ticarət əlaqələri də sürətlə genişlənir. Belə ki, iki ölkə arasında 2016-cı ildə 1 milyard 242 milyon dollar həcmində olan ticarət dövriyyəsi ötən il 3,1 milyard dollara çatıb. Hazırda Türkiyə Özbəkistanın dördüncü ən böyük ticarət ortağıdır. Ötən il Türkiyənin Özbəkistana ixracı 1 milyard 851 milyon 200, idxalı isə 1 milyard 248 milyon ABŞ dolları olaraq hesablanıb. İki ölkə arasında 3 milyard dollar olan illik ticarət həcmi ilk mərhələdə 5 milyard, sonrakı mərhələ

lədə isə 10 milyard dollara çatdırılması hədəflənir.

İki ölkə arasında təhsil, səhiyyə və mədəniyyət sahələrində əlaqələr sürətlə möhkəmlənməkdə davam edir. Bu çərçivədə iki ölkə arasında səhiyyə və təhsil forumları keçirilib. Həmçinin Özbəkistanın paytaxtı Daşkənddə orta universitetin yaradılması ilə bağlı fəaliyyətlər həyata keçirilir.

Türk iş adamlarının dəfələrlə dilə gətirdiyi problemlərdən biri olan viza məsələsi ilə bağlı da müsbət addımlar atılıb. Belə ki, 2017-ci ildə Özbəkistan hökuməti Türkiyə vətəndaşlarına 3 gün ərzində viza verilməsini nəzərdə tutan sənəd imzalayıb. 2018-ci ilin fevral ayında Özbəkistanda Türkiyə vətəndaşlarına 30 günlük vizasız rejiminin tətbiqinə başlanıb. Bunun nəticəsində iki ölkə arasındakı səfərlərin sayında artım müşahidə olunur. Qeyd edək ki, 2016-cı ildə Türkiyəyə təxminən 150 min, 2023-cü ildə isə 500 min özbək gəlib.

Qardaşlıq dəstəyi

Ötən ilin fevralında Türkiyənin cənubunda dağıdıcı zəlzələ baş verdi. Qardaş ölkənin 11 əyalətini əhatə edən zəlzələ nəticəsində binalar, yollar, hava limanları yararsız hala düşdü, tarixi tikililər dağıldı, 1 milyondan çox insan dəriqələr içində evsiz qaldı. Bu, son 30 ilin ən dağıdıcı beşinci zəlzələsi idi. Hesablamalara görə, 50 mindən çox insanın həyatına son qoyan fəlakətin fəsadlarının aradan qaldırılması

üçün Türkiyəyə 5 il ərzində 150 milyard dollar vəsait lazım olacaq.

Azərbaycan kimi, Özbəkistan da Türkiyədə baş verən zəlzələyə biganə qalmadı. Dağıdıcı zəlzələlərdən sonra aparılan yenidənqurma işlərində Özbəkistan da iştirak edir. Hazırda Özbəkistan yeraltı təkanlardan ən çox zərər gören vilayətlərdən olan Hatayda 306 mənzillik yaşayış kompleksini inşa edir. Bu mənzillərin yaxın vaxtlarda sahiblərinə təhvil verilməsi planlaşdırılır.

müşahidəçi ölkə var. Özbəkistan 2019-cu ildə TDT-yə üzv olub. Altı Türk dövlətindən beşi bu təşkilatın üzvüdür, Türkmənistan isə müşahidəçi

statusuna malikdir. Macarıstan və Şimali Kipr Türk Cümhuriyyəti də müşahidəçi qismində təşkilata qoşulublar.

TDT-da birləşən ölkələr böyük iqtisadi gücdür. Onlar artan əhaliyə və zəngin resurslara malikdirlər. Bütün bunlar da türkdillli ölkələrin həm siyasi, həm də iqtisadi müstəvilərdə kordinasiyalı fəaliyyətlər həyata keçir-

TDT-da əməkdaşlıq

mələrinə geniş imkanlar açır. Artıq Azərbaycan, Türkiyə və Özbəkistan da daxil olmaqla TDT çərçivəsində birgə investisiya fondu yaradılıb. Bu fond vasitəsilə nizamnaməyə uyğun olaraq birgə səylərlə önəmli layihələr reallaşdırılacaq. Türkiyəni, Azərbaycanı və Mərkəzi Asiyadakı Türk dövlətlərini birləşdirən Orta Dəhlizin böyük inkişaf perspektivləri var. Zəngəzur Dəhlizinin açılması ilə həm tarixi Türk coğrafiyasının bütövlüyü təmin olunaçaq, həm də Orta Dəhlizin funksionallığı artacaq.

Mübariz FEYZLİ

Kibermühərribələrə hazır olmalıyıq!

Hücumlar kritik həddə çatıb...

Vətəndaşların bank məlumatlarının oğurlanmasının qarşısını almaq üçün kiberməarifləndirməyə xüsusi ehtiyac var

Azərbaycanın informasiya məkanının müasir təhdidlərdən qorunması milli təhlükəsizliyin əsas istiqamətlərindəndir. IT sektorunun yüksək inkişafı yeni yaranan riskləri daha da artırır. Son zamanlar Azərbaycanın informasiya məkanına, o cümlədən onun tərkib hissələri olan dövlət, özəl və qeyri-hökumət qurumlarının, fiziki şəxslərin sahib olduğu informasiya ehtiyatlarına və infrastrukturlarına, bu ehtiyatlarda yerləşən maddi və qeyri-maddi resurslara çoxşaxəli hücumlar genişlənməkdədir. Qloballaşmanın daha da dərinləşməsi, eləcə də rəqəmsal ticarətin və maliyyə-bank xidmətlərin elektronlaşması bu təhdidləri bir qədər də yüksəldib. Xüsusilə də bank sektorunda rəqəmsallaşmanın geniş vüsət alması, sosial mediada mobil texnologiyaların genişlənməsi də riskləri durmadan artırır, kiberterrorlar informasiya sistemlərinin işinin pozmaqla yanaşı, insanların şəxsi həyatına təhlükə törədərək onlara maddi zərər vurulması ilə nəticələnir. İnformasiya infrastrukturlarının funksional dayanıqlığının daha güclü mühafizəsi, eləcə də həmin infrastrukturlardan istifadə edən özəl sektorun, həmçinin vətəndaşların hüquqlarının qorunması üçün qabaqlayıcı tədbirlərin gücləndirilməsi, müasir informasiya təhlükəsizliyi landşaftının bütün idarəetmə alətlərinin davamlı təkmilləşdirilməsi aktual çağırış kimi qapının ağzına qədər gəlibdir. Məhz bu səbəblərdən kibertəhlükəsizliyin təmin olunması istər milli, istərsə də beynəlxalq səviyyədə ən başlıca məsələyə çevrilib və mütəşəkkil vahid əlaqələndirilmiş fəaliyyət tələb edir.

Ölkəmizdə kibertəhlükəsizliyə nəzarəti həyata keçirən Xüsusi Rabitə və İnformasiya Təhlükəsizliyi Dövlət Xidməti davamlı olaraq dövlət qurumlarının informasiya təhlükəsizliyini təmini üçün birgə tədbirlər görür. Hər il “AzstateNet” dövlət şəbəkəsində yeni nəsil mühafizə avadanlıqları vasitəsilə zərərverici virus mərkəzləşdirilmiş antivirus sistemi vasitəsi ilə bloklanır, eləcə də virus tərkibli sənədlər xüsusi “Sandbox” mühafizə sistemləri vasitəsilə aşkarlanaraq dövlət qurumlarına göndərilməsinin qarşısı alınır. Müxtəlif ölkələr hər il kibertəhlükəsizliyə yüz milyonlarla dollar pul xərcləyir, təkcə ABŞ-in bu sahəyə sərf etdiyi vəsaitin illik həcmi 20 milyard dollara yaxındır. Ancaq bütün bunlara baxmayaraq, qarşı tərəf də dinc dayanmır, yeni xaker qrupları, saxta IT və mobil alətlərlə kibernetik hücumların yeni üsullarını təbiiq edir. Azərbaycan da kibernetik hücumların mübarizə koalisiyasında yer alaraq təhdidlərə qarşı güclü sədd yaratmağa çalışır, milli ekosistemin möhkəmləndirilməsi istiqamətində ardıcıl addımlar atır.

Ancaq bütün bunlara baxmayaraq, kibernetik hücumların təbiiq edən sanki həyat vərdişinə çevrilir. Qeyd edək ki, kibertəhlükəsizlik məsələləri Dövlət Qurumlarının IT rəhbərlərinin IV Zirvə Toplantısında da əsas müzakirə mövzusu olub. Tədbirdə çıxış edən Xüsusi Rabitə və İnformasiya Təhlükəsizliyi Dövlət Xidmətinin idarə rəisi Tural Məmmədov informasiya texnologiyalarının sürətli inkişafının bu cür təhlükələrin daha da artmasına yol açdığını vurğulayıb. Xüsusilə də süni intellektin kibernetik xarakterli təhdidlərə qarşı istifadə edilməsi, şantaj və montaj texnologiyası kimi istifadə edilməsi istisna etməyib. Dövlət Xidmətinin Baş idarə rəisi Azər Əhədov isə ölkəmizdə də kibernetik hü-

cum hallarının genişlənməsindən yaranan narahatlığı nəzərə alaraq dövlət qurumları, özəl şirkətlər və ayrı-ayrı şəxsləri ayıq-sayıq olmağa çağırıb. Eləcə də kibermühərribə artıq qapının ağzındadır. Kibermühərribədə coğrafi həddlərini genişləndirir. Qeyd edək ki, ölkəmizin kibernetik infrastrukturunun mübarizələrə hazırlıq səviyyəsini yoxlamaq üçün sınaq məqsədilə bir neçə dəfə stres-testlər keçirilib. Ötən ilin oktyabr ayında Bakıda keçiriləcək “Critical Infrastructure Defence Challenge 2023” (CIDC-2023) tədbiri çərçivəsində təşkil olunmuş kibermühərribə yarışında dövlət qurumları və özəl sektorun əsas təmsilçiləri olan bank, mobil operator, maliyyə, sığorta, internet provayderləri və digərlərinin iştirakı ilə bu sistemin qoruyuculuq potensialları yoxlanılıb. Bu sektorun kibertəhdidlərə qarşı çəvikliyi nümayiş olunsada, bir sıra problemlərin qalması da diqqətdən qaçmayıb.

Göründüyü kimi kibernetik hücumlar kritik həddə çatıb və sanki kibernetik pandemiya halını almaqdadır. Ona görə də kibertəhdidlərə qarşı mübarizədə daha mükəmməl texnologiyaların tətbiqi və yeni mühafizə mexanizmlərindən istifadəsi həyati vacib tələbatla çevrildiyindən dövlətdən biznesə, biznesdən vətəndaş cəmiyyətinə qədər hər bir tərəf etibarlı və təhlükəsiz rəqəmsal ekosistemin yaradılması üçün qüvvələrini birləşdirməyə məcburdur. Hazırda Azərbaycanın COP29-a ev sahibliyi etdiyi məsuliyyətli bir dövrdə kibernetik hücumların artacağı da istisna deyil və bu məqsədlə informasiya təhlükəsizliyinin artırılması məsələsi daha da aktuallaşıb. Xüsusi Rabitə və İnformasiya Təhlükəsizliyi Dövlət Xidməti artıq COP29-un informasiya ehtiyatının etibarlı qorunması üçün öz fəaliyyətini gücləndirməyə yönəlik əlavə tədbirlərə start verir.

Qeyd edək ki, “Azərbaycan Respublikasının informasiya təhlükəsizliyi və kibertəhlükəsizliyi dair 2023-2027-ci illər üçün Strategiyası”nda da bu məsələlər əsas hədəf tədbirləri kimi müəyyən olunub. Sözsüz ki, dövlətdən biznesə, biznesdən vətəndaş cəmiyyətinə qədər hər bir tərəf etibarlı və təhlükəsiz rəqəmsal ekosistemin yaradılması üçün qüvvələrini birləşdirməyə məcburdur. Ancaq bu sırada kibernetik mədəniyyətin formalaşdırılması da əsas şərhlərdən biridir. Hazırda vətəndaşların bank məlumatlarının oğurlanmasında ən əsas amil də məhz məarifləndirmənin zəif olmasıdır. Bu baxımdan informasiya təhlükəsizliyi və kibertəhlükəsizlik mədəniyyətinin yüksəldilməsi məqsədilə ayrıca layihələrin icrasına, təşviqat materiallarının yayımının genişlənməsinə də diqqət artırılmalıdır.

E.CƏFƏRLİ

Azad ərazilərdə ilk özəl investisiya layihəsi

Malıbəyli KSES-in inşası ilə bölgədə yeni sərmayələrin təməlləri atılıb

Ötən həftə Laçın rayonunun Malıbəyli kəndində eyni adlı kiçik su elektrik stansiyasının (KSES) təməli qoyuldu. Bolkə də bu infrastruktur təməlatması adı layihə təsiri bağışlaya bilər, ancaq bu stansiyanın inşasına bir neçə rəqəmsal baxdıqda, hədsiz dərəcədə iqtisadi əhəmiyyətini görmək mümkündür. Adıçəkilən enerji infrastrukturunu azad edilmiş ərazilərdə yeni başlanmış “yaşıl enerji” strategiyasının ön mühüm tərkib hissəsi olmaqla, yenidən qurulan Qarabağı yaxın gələcəkdə yaşıl oksigen xəzirlərindən birinə çevriləcək.

Malıbəyli KSES-in hansı mühüm əhəmiyyəti vardır?

İlk növbədə, qeyd edək ki, bu su elektrik stansiyası işğaldan azad edilən ərazilərdə yeni enerji güclərinin bir araya gətirilməsində əhəmiyyətli bərpə olunan mənbələrdən biri kimi xüsusi yer tutur. “Sıfır emissiya” zonası elan edilmiş azad ərazilərin ən işlək hidrogen qovşaqlarından biri olacaq. “Malıbəyli” kiçik su elektrik stansiyası Laçın rayonunun “yaşıl enerji” potensialının atributlarından biri olmaqla indiyə qədər Laçında istifadəyə verilməsi 9 KSES ailəsinə qatılmaqla enerji 10-luğunu tamamladı və bununla da həmin rayonda bərpə olunan təbii enerji gücü 100 QVt-ə çatmış olacaq. Belə ki, təkcə “Malıbəyli” KSES ildə 14,57 QVt elektrik enerjisi istehsal edəcək. Digər güclərin də vahid enerji sistemində birləşməsi sayəsində bölgədə böyük bir enerji potensialı yaranmış olacaq.

Malıbəyli KSES-in istifadəyə verilməsi azad olunmuş ərazilərdə birbaşa xarici investisiyanın nümunəsi olmaqla özəl sektorla əməkdaşlıq çərçivəsində ilk layihədir. Eyni zamanda, Azərbaycan-Türkiyə qardaşlığının daha bir göstəricisidir.

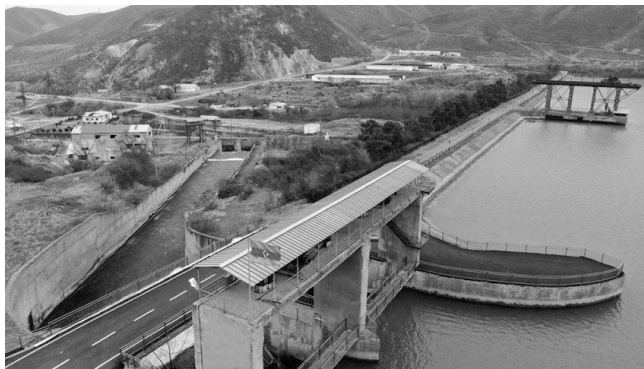
Bu hadisə artıq, Qarabağ və Şərqi-Zəngəzurda “yaşıl enerji”yə özəl sektorun sərmayə qoyuluşunun başladığını göstərmiş olur. Belə ki, “Azərbaycan İnvestisiya Şirkəti” ASC ilə Türkiyənin “Demirören Holding”- “Arges Enerji Teal” şirkətlərinin birgə layihəsi olan bu KSES Hərkəri çayının qolu olan Zabux çayının üzərində, Avropa və Çin texnologiyaları əsasında inşa ediləcək. Bu, ilk özəl layihə olsa da, 2-ci mərhələdə digər SES-lərin də eyni sərmayə formatı əsasında tikintisi nəzərdə tutulur.

Növbəti mərhələdə Türkiyənin investor şirkətləri tərəfindən digər özəl sərmayə layihələrinin icrası da nəzərdə tutulub. İnvestisiya proqramına əsasən, Laçın rayonunda “Qalaça-

dəyəri 25 milyon manat, stansiyaların istismar müddəti 30 ildir. Bu stansiyalarda 25 nəfər çalışacaq.

Azərbaycan və Türkiyənin birgə investisiya iradəsinin nümunəsi olan bu “yaşıl layihələr”in digər prioritetləri Hərkəri və Tərtər çayları üzərindəki bütün mövcud hidrogen potensiallarının istismara səfərbər edilməsidir. Həmin çayların üzərində 5 kiçik su elektrik stansiyasının inşası da yaxın günlərdə başlayacaq və SES-lərin 2025-ci ildə tam istifadəyə verilməsi nəzərdə tutulur.

Bu hadisə həm də Qarabağ və Şərqi-Zəngəzurda “yaşıl enerji” sektorunun dayanıqlı investisiyalara açıldığını nümayiş etdirir. Bununla da bölgədə

özəl sərmayə axıcılığı genişlənməyə və regiondakı çayların hidro-potensialının yüksək olması bu sahədə layihələrin səmərəliliyini artırır və özəl sərmayədarlarla əməkdaşlığı cəlbəedici edir. İndiyə qədər bölgədə tikilən yarımtansiyası və su elektrik stansiyalarının açılışı isə prosesin nəzərdə tutulduğundan da sürətlə icrasını göstərir. Son 2 ildə 330 kilovoltluq “Cəbrayıl” qovşağı yarımtansiyası, Kəlbəcər rayonunda 8,33 meqavat gücündə “Çıraqlı-1”, 3,6 meqavat gücündə “Çıraqlı-2”, 6,33 meqavat gücündə “Qamışlı”, 5,3 meqavat gücündə “Soyuqbulaq” və 3,4 meqavat gücündə “Meydan” kiçik su elektrik stansiyaları istifadəyə verilib.

Ümumilikdə, Qarabağ və Şərqi Zəngəzurda 12 yerdə ekoloji cəhətdən təmiz “yaşıl enerji” istehsal edəcək su elektrik stansiyalarının tikintisinin başa çatdırılmasından sonra hidrogen potensialının gücü 1 QVt-a çatmış olacaq. Bu, indiki şəraitdə kifayət qədər normal göstəricidir və böyük bir coğrafiyanın təmiz enerji ilə təminatının həlli deməkdir.

Beləliklə, azad edilmiş ərazilərdə infrastruktur təminatının yüksəldilməsi məqsədilə müasir tələblərə cavab verən elektrik enerjisi təchizatı sisteminin yaradılması həm “yaşıl enerji” zonasının tərs işlək vəziyyətə gətirilməsi, həm də bu resursların istehsalında özəl xarici sərmayənin dayanıqlı yer alması baxımından mühüm bir mərhələnin başladığını göstərir. Bu isə xarici sərmayəyə əsaslanan Azərbaycan-Türkiyə-Avropa ölkələri arasında beynəlxalq enerji dəhlizi layihəsinin də işə düşməsinə təzlaşdıracaq.

ELBRUS

ABŞ-dan BCM-ə sanksiya hədəsi

Vaşinqton beynəlxalq hüququ pozur?

İlyas Hüseynov: BMT-dən kənar hansısa sanksiyaların qəbulu nəzərdə tutulmayıb Yeganə Hacıyeva: Qərb sisteminin hüquqi əsasları məhz bu sistemin müəllifi olan ölkələr tərəfindən dağıdılır

Xəbər verildiyi kimi, Amerika Birləşmiş Ştatları Konqresinin prosedür komitəsi Vaşinqton və onun müttəfiqlərinə qarşı icraat üçün Beynəlxalq Cinayət Məhkəməsinə (BCM) qarşı sanksiyalar haqqında qanun layihəsini təsdiqləyib. Səsvərmə komitəsinin internet saytında yayımlanıb. Qeyd olunur ki, BCM dövlət başında olan şəxslərin fəaliyyətini araşdırmağa davam edərsə, ona qarşı sanksiyaların tətbiqini nəzərdə tutur. Bu, təkcə Amerika hökumət rəsmilərinə deyil, həm də ABŞ-ın BCM-nin yurisdiksiyasını tanımayan müttəfiq ölkələrinin vətəndaşlarına da aiddir.

Vurğulayaq ki, qanun məhkəmənin işinə kömək edən şəxslərin sanksiya siyahısına daxil edilməsini nəzərdə tutur. Amerika hakimiyyəti reyestrə olanlara vizaların verilməsini və uzadılmasını dayandırmalıdır. Daha sonra sənədə Senatda və Nümayəndələr Palatasında baxılmalıdır.

Bu reaksiyanın Beynəlxalq Cinayət Məhkəməsinə cavab olduğu bildirilir. Belə ki, məhkəmə İsrailin baş naziri Binyamin Netanyahu-nun həbs edilməsini tələb etmək niyyətini açıqlamışdı. ABŞ Konqresinin komitəsinin addımı bunun qarşısını almaq xarakteri daşıyır.

Qeyd edək ki, BCM soyqırımını, müharibə cinayətləri, insanlığa qarşı cinayətlər və təcavüz cinayətlərinə görə məsuliyyət daşıyanları təqib etmək səlahiyyətini malik ilk daimi beynəlxalq məhkəmə orqanı sayılır. Məhkəmə 1998-ci ildə qəbul edilmiş Roma Statutu əsasında yaradılıb. Sənədin qüvvəyə

minməsi ilə, yəni 2002-ci il iyunun 1-də rəsmi olaraq fəaliyyətə başlayıb. BCM-in digər beynəlxalq məhkəmələrdən əsas fərqi daimi status daşmasıdır. Məhkəmənin səlahiyyəti daxilində isə

məhz Roma Statutunun qüvvəyə mindikdən sonra törədilmiş cinayətlər daxildir. Haaqə şəhərində yerləşən məhkəmə BMT Təhlükəsizlik Şurasının tövsiyəsi ilə prosedür başlatmaq hüququna malik olsa da, BMT-nin rəsmi strukturları sırasına daxil deyil.

Siyasi ekspertlər isə ABŞ rəsmi strukturunun BCM-ə qarşı bu davranışının hüquqi statusu ilə bağlı birmənalı fikirdə deyillər. Vaşinqtonun nümayiş etdirdiyi mövqenin beynəlxalq hüquqa uyğun olmadığını düşüncənlərlə yanaşı, bu addımın hüquqi prosedür kimi mümkünliyünü iddia edənlər də var.

Məsələ ilə bağlı fikirlərini bölüşən politoloq İlyas Hüseynov bildirib ki, BCM-in qərarı İsrailin Yaxın Şərqdə keçirdiyi əməliyyatlara cavab olaraq qəbul edilməlidir. Burada İsrailin həm siyasi, həm də hərbi rəhbərliyinin məsu-

liyyəyə cəlb olunması ilə bağlı ifadələr yer alır: “Şübhəsiz ki, ABŞ İsrailin ön yaxın müttəfiqi olaraq bütün hərbi, maddi, iqtisadi ehtiyacların qarşılanması öhdəliyini öz üzərinə götürüb. Amma

hərbi əməliyyatların gedişi zamanı, xüsusilə Rəfahda yerüstü əməliyyatların keçirilməsi yönündə bəzi ziddiyyətli yətlər meydana gəlmişdi. Hərbi tədarükün edilməsinə dair müəyyən qərarlar və açıqlamalar verilməmişdi. Lakin daha sonra bu açıqlamalar təkcə olundu və belə arqumentləşdirildi ki, ABŞ

üzərinə müəyyən hərbi təchizatla bağlı öhdəlik götürüb - onların icrası isə xüsusi əhəmiyyət daşıyır. ABŞ-ın BCM-ə qarşı təkzibi və ya dirənişi, müxtəlif sanksiyalar dili ilə danışma cəhdi isə beynəlxalq hüquqa ziddir. Ümumiyyətlə, nəzərə alsaq ki, BMT-dən kənar hansısa sanksiyaların qəbulu nəzərdə tutulmayıb, rəsmi Vaşinqtonun Rusiya, Çinə, İrana, hətta bəzən Türkiyəyə və başqa dövlətlərə qarşı ortaya atdığı “sanksiyalar” beynəlxalq hüquqi əsasla malik deyil. Dövlətlərin və universal məhkəmə orqanı olan BCM-ə qarşı həyata keçirilən fəaliyyət bu mənada absurdur, beynəlxalq hüququn tapdalmasıdır, heçə sayılmalıdır. Bu addımla ABŞ özünün imperialist maraqlarının, geopolitik ambisiyalarının qarşısında heç bir maneənin olmayacağını deməyə çalışır. Bununla yanaşı, sözügedən ad-

dım həm də noyabrda keçiriləcək prezident seçkilərinə hədəflənib. Hazırda hakimiyyətdə olan partiya bu yolla elektoratu öz tərəfinə cəlb etməyə çalışır”. Politoloq Yeganə Hacıyeva isə bildi-

rib ki, ABŞ-ın öz daxili qanunlarını eks-teroterial qanunlar kimi elan etməsi, hətta BCM-ə təsir göstərmək üçün istifadə etməyə çalışması mövcud beynəlxalq nizamda qanunsuzluqdur. Çünki BMT-nin tamhüquqlu üzvü kimi ABŞ da BCM-in tövsiyə və məsləhətlərinin izlənməsi, ona qulaq asılması və əməl olunması kimi öhdəlik və məsuliyyət daşıyır: “Görünən odur ki, ABŞ bu öhdəlik və məsuliyyətdən yayınmaq istəyir. Onu da qeyd edim ki, bu geniş bir tendensiyaadır. Bu tendensiyanın əsası isə 1989-cu ildən qoyulub. ABŞ həmin dövrdən özünün daxili qanunlarını bütün dünya üçün keçərlə saymağa başlayıb. Bu isə noticədə beynəlxalq hüquqi nizamın çökməsi ilə nəticələnir. Bu müzakirə də ABŞ-ın və tərəfdarlarının maraqlarının müdafiəsi yönündə özəmə

nümayiş kimi görünsə də, qeyri- qanunidir”.

Politoloq vurğulayıb ki, son dövrlərdə BCM də daxil olmaqla mövcud nizamda icra qüvvəsi olan hüquqi və tövsiyə xarakterli instansiyaların nüfuzunu itirməsi müşahidə olunmaqdadır. Burada bir sıra amillər əsaslı rol oynayır: “Həmin beynəlxalq hüquqi instansiyaların beynəlxalq hüquqdan kənar işlərin müzakirəsinə, dəyərləndirilməsinə, hüquqdan kənar siyasi interpretasiyalara yol verməsi nüfuz itirilməsini daha da gücləndirir. Maraqlıdır ki, belə tendensiyaları yaradanlar isə məhz beynəlxalq münasibətlər müstəvisinin ən böyük

qlobal gücü sayılan ölkələridir. Başqa sözlə, Qərb sisteminin hüquqi əsasları məhz bu sistemin müəllifi olan ölkələr tərəfindən dağıdılır. Belə ölkələrdən biri də ABŞ-dır”, -deyən Y. Hacıyeva bildirib ki, bəzi hallarda BCM kimi hüquqi instansiyalar öz imiclərini özləri də pozur. BCM-in keçmiş prokuroru olsa da, Azərbaycana münasibətdə Okamponun mürciəti üzərindən məhkəmənin apardığı “dəyərləndirmə” bunun ən bariz misalıdır: “Okamponun bu addımı əslində BCM-in bütövlükdə gözdən salınması prosesinə start verilməsi idi. Təəssüfləndirici haldır ki, Okamponun erməni lobbisinin təhriki ilə Azərbaycanın əleyhinə almağa çalışdığı bu “hüquqi rey” həm də bir presdent olmağa başlayıb. Bu kimi nümunələr də göstərir ki, BCM də heç də həmişə ədalətli deyil”.

Validəymlərin nəzərinə...

Sağlam qida sağlam fiziki inkişaf deməkdir!

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

Məqalə “Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi”nin maliyyə dəstəyi ilə “Uşaq və gənclərin fiziki və mənəvi inkişafı” istiqaməti üzrə hazırlanmışdır

Hər bir uşağın özünəməxsus xüsusiyyətləri var. Bu xüsusiyyətlər təkrarolunmaz sayılsa da, uşaqlar inkişaf dövründə eyni mərhələləri keçir və bu mərhələləri müşayiət edən ehtiyaclarla üzləşirlər. Ona görə də valideynlərin uşağın inkişafı mərhələləri, onların fizioloji böyümə prosesi və mənəvi inkişafı haqqında məariflənməsi çox vacibdir.

ABŞ-da uşaq həkimləri arasında populyar bir inam var. Onlar hesab edirlər ki, uşağın fiziki sağlamlığının əsasında onun psixososial sağlamlığı dayanır. Belə ki, uşağın psixososial durumu qaydasında olarsa, o zaman onun fiziki sağlamlığı da yerində olacaq.

Uşaqların fiziki və mənəvi inkişafı üçün sağlam qidalanma da mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Uşaq orqanizminin hərtərəfli inkişafı və sağlamlığı üçün düzgün və səmərəli qidalanma ən vacib şərtlərdən biridir. Belə ki, uşaqlıq dövrü insan orqanizminin sonrakı fiziki, əqli inkişafında xüsusi əhəmiyyətə malikdir. Araşdırmalara görə, meyvə və tərəvəz yeyən uşaqların psixi sağlamlığı daha yaxşı olur və bu, onların akademik nailiyyətlərinə birbaşa təsir edir.

Qeyri-düzgün və nizamsız qidalanma nəticəsində isə uşaqlar əqli və fiziki inkişafdan geri qalır, eləcə də çəki problemləri ilə qarşılaşırlar ki, bu da gələcəkdə ciddi sağlamlıq problemlərinə yol açır. Xüsusən də zərərli qidalanma vərdisləri uşaqlarda piylənmənin inkişaf etməsində əsas rol oynayır.

Validəymlərinin fiziki inkişafını istəyir-sə...

Həkim-pediatr Rəmilə Məmmədova “Yeni Azərbaycan”-a açıqlamasında bildirib ki, sağlam qida sağlam fiziki inkişafdır: “Qidalar və qidalanma vərdisləri uşaqların psixi və fiziki sağlamlığında açar rolunu oynayır. Düzgün və balanslaşdırılmış qidalanma uşaqların sağlam-

lığını müəyyən edən vacib amillərdəndir. Qida rəsonu uşağın əqli qabiliyyətinin, yaddaşının və intellektinin formalaşmasında mühüm rol oynayır. Validəymlərlərinin fiziki və zehni inkişafının artmasını istəyirlərsə, onların qida rəsonuna diqqət etməlidirlər. Balanslı səhər yeməyi beynin işini gücləndirir, yaddaş və düşünmə qabiliyyətini yaxşılaşdırır, biliyin qavranılmasına kömək edir”.

Zəif qidalanma zəif sağlamlıq...

Həkim vurğulayıb ki, bir çox uşağın gündəlik qida rəsonunda yüksək miqdarda şəkər, rafinə olunmuş nişasta, asitli içkilər, süni yağlar, qida boyaları, müxtəlif qatqı və qoruyucu maddələr olur. Bu qidalanma tərzii çox yüksək enerjini əhatə edir və eyni zamanda təməl qida maddələrindən əskik qidalanma sistemi deməkdir: “Həmin qidalar övladlarımızın öyrənmə bacarıqlarında, psixi hallarında və davranışlarında dəlğələnmələrə səbəb olur. Zəif qidalanma zəif sağlamlıq deməkdir. Çox zaman hazırlanması və alınması rahat olan hazır qidalarla övladlarımızın sağlamlığını öz əllərimizlə zədələyirik. Bu cür qidalanma ilə bədənimizin və beynimizin yaşamaq funksiyası üçün vacib olan qidaları ya əskik, ya da heç qəbul etmirik”.

Maye qəbulu vacibdir...

R.Məmmədovanın sözlərinə görə, uşaqların qidalanması ilə bağlı vacib amillərdən biri də maye qəbuludur: “Onların suya olan tələbatı daha çoxdur. Buna görə də uşaqlar gün ərzində kifayət qədər su və maye qəbul etməlidirlər. Xüsusən də piylənmə riskindən qorumaq üçün uşaqların gündəlik qida rəsonunda isti duru yeməklərin, meyvə-tərəvəzin olması da şərtidir. Uşaqların qidalanmasında yaşı, fiziki yüklənməsi, əqli gərginliyi və digər amillər mütləq nəzərə alınmalıdır. Bunun üçün uşaqların psixi və fiziki sağlamlıqlarının qorunması naminə onlara yedirdiyimiz qidalar haqqında ətraflı məlumatla sahib olmalıyıq”.

Omega yağının faydaları

Pediatr həmcinin uşaqların beyin inkişafı və lazımi funksiyaları yerinə yetirməsi üçün Omega-3, Omega-6 kimi təməl yağların faydasından da danışır: “Bunlar orqanizmin tərəfindən istehsal oluna bilmədiyi üçün onları qida yolu ilə almağımıza vacibdir. Essensial yağlar üçün ən yaxşı mənbə dəniz məhsullarıdır. Son tədqiqatlar göstərir ki, immunitet sistemi, ürək və beyin sağlamlığı üçün uşaqlarımıza verdiyimiz Omega-3 onların tez oxuma, hesablama, diqqət və yaddaşlarında olan problemlərinin həllinə kömək edir”.

Yeganə BAYRAMOVA

ABŞ Pekinin “Vahid Çin” siyasətinin tanısa da...

Tayvana silah satışını davam etdirir Çin rəsmi Vaşinqtonun bu addımlarına sanksiyalarla cavab verir

Tayvan problemi uzun illərdir ki, beynəlxalq münasibətlər sisteminə ciddi müzakirə mövzusu olaraq qalır. Rəsmi Pekin Tayvanı Çin Xalq Respublikasının ayrılmaz tərkib hissəsi hesab edir. Beynəlxalq birlik bu regionu Çinin ərazisi kimi

təqib edir, bir sıra ölkələr ada ilə müstəqil ticarət əlaqələrinə malikdir. ABŞ isə iqtisadi əlaqələrlə yanaşı, Tayvana silah satışını da həyata keçirir. Bu da rəsmi Pekin tərəfindən kəskin etirazla qarşılanır. Belə ki, Çin hökuməti hər zaman Vaşinqtondan Tayvanı silahlandırılmamağı, öl-

kənin daxili işlərinə qarışmamağı tələb edir. Bütün bunlara baxmayaraq, ABŞ yəmə də bu siyasətini davam etdirir. Belə ki, bugünlərdə ABŞ Dövlət Departamenti Tayvana 300 milyon dollar dəyərində “F-16” döyüş təyyarələri üçün ehtiyat hissələrinin mümkün satışını təsdiqləyib. Bu barədə ABŞ Müdafiə Nazirliyinin Təhlükəsizlik üzrə Əməkdaşlıq Agentliyi məlumat yayıb. Qurum hökumətlərarası müqavilələr əsasında xaricə hərbi texnika və silahların tədarükünə cavabdehdir. Sənəddə dəqiqləşdirilib ki, Taypeyin İqtisadi və Mədəniyyət Nümayəndəliyi (adanın faktiki səfirliyi) “F-16” üçün ehtiyat hissələri, komponentlər, istehlak materialları, eləcə də təyyarələrə texniki xidmət tələb edib. Standart ehtiyat hissələrinin Tayvana 220 milyon dollara, qeyri-standart hissələrin isə 80 milyon dollara satışına icazə verilir.

Qeyd olunub ki, mümkün sövdələşmə ABŞ qanunlarını pozmur və ölkənin döyüş hazırlığına xələf gətirməyəcək. Amerika administrasiyası artıq bu qərarla bağlı Konqresə məlumat verib. İndi qanunverici orqanın potensial sövdələşməni nəzərdən keçirmək və onu mümkün bloklamaq üçün 30 günü var. Qeyd edək ki, Tayvan Hərbi Hava Qüvvələrinin texni-

minə 140 ədəd “F-16” qırıcısı var. Təbii ki, Çin ABŞ-ın bu

addımlarına seyr-çi qalmaqaraq müvafiq addımlar atır. Ötən ay Çinin Kommersiya Nazirliyi ABŞ-ın bir neçə şirkətini Tayvana silah satışında iştirakına görə “Etibarsız quyumlar siyahısı”na salıb. “Qara siyahı”ya salınanlar “Boeing Defense, Space & Security”, “General Atomic Aeronautical Systems” və “General Dynamics Land Systems” şirkətləridir. Onlara Çinlə idxal-ixrac əməliyyatları aparmaq, Çinə sərmayə yatırmaq qadağan olunub. Bundan başqa, şirkətlərin yüksək vəzifəli şəxslərinin Çinə girişinə icazə verilməyəcək. Çin hökuməti qərarın ölkənin milli suverenliyini, təhlükəsizliyini və inkişaf maraqlarını qorumaq üçün qəbul edildiyini açıqlayıb.

Bütün bunların ardınca, Çin ABŞ-ın daha 12 şirkətinə və 10 fərdi şəxsinə sanksiyaya qarşı sanksiya tətbiqinə başladığını bəyan edib. Çin Xarici İşlər Nazirliyinin açıqlamasına əsasən sanksiya tətbiq edi-

lən müəssisələr arasında “Lockheed Martin”-in raket və atəş nəzarəti törəmə şirkəti, “Raytheon”-un raket sistemləri törəmə şirkəti, fərdlər arasında isə “General Dynamics Information Technology”-nin rəhbər şəxsləri də var. Çin Kommunist Partiyasının rəsmi nəşrlərindən olan “Global Times” qəzetinin yazdığına görə, bu, həm Rusiyaya dəstək bəhanəsi ilə ABŞ-ın Çinin bir neçə

müdafiə sənayesi şirkətinə sanksiya tətbiqi ilə bağlı son qərarına, həm də sözügedən şirkət və fərdlərin Tayvana silah tədarükündə iştirakına Pekinin cavabıdır. Pekinin qərarı ABŞ-ın bu cür addımlarının cavabsız qalmayacağını göstərir.

Qeyd edtiyimiz kimi, Birləşmiş Ştatlar 1979-cu ildə Pekinin “Vahid Çin” siyasətini tanısa da, Tayvanla iqtisadi, humanitar münasibətlərini davam etdirir, davamlı olaraq adaya silah tədarük edir. Tayvan məsələsi

Çin-ABŞ münasibətlərinin ən həssas məqamıdır. Rəsmi Pekin Tayvan mövzusunda Çin və Birləşmiş Ştatlar arasındakı münasibətlərdə keçilə bilməyən əsas qırmızı xətt hesab edir. Çin ABŞ-dan “Tayvanın müstəqilliyi”ni dəstəkləməməyi və adanı silahlandırılmamağı tələb etsə də, ABŞ Dövlət Departamentinin məlum qərarı Vaşinqtonun öz mövqeyini dəyişmədiyini göstərir.

Yeri gəlmişkən, xatırladaq ki, mayın 20-də Tayvandakı separatçı qurumun yeni rəhbəri Lay Çinq-te-nin “andicmə mərasimi” keçirilmişdi. Yanvar ayında keçirilmiş seçkidə qalib gələn Lay Çinq-te mətbuat konfransında bildirmişdi ki, o, Çinin materik hissəsi ilə qarşıdurma yox, bərabərlik və ləyaqət əsasında dialoqa davam edəcək, Tayvan boğazının hər iki tərəfi arasında mübadilə və əməkdaşlığı inkişaf etdirəcək.

Rəsmi Pekin isə separatçı Tayvan “hökumətinin yeni liderinin” “xalqın iradəsinə tabe olaraq dinc inkişaf yolunu tutmaq, yoxsa xalqın iradəsinə qarşı çıxıb təxribat və qarşıdurmaya girmək” arasında seçim etməli olduğunu bəyan etmişdi.

N.BAYRAMLI

Avropa İttifaqında təhdidlər artır

Yoxsulluq, demokratiyaya hücumlar, irqçilik, ksenofobiya və miqrasiya...

Avropada dini zəmində süni gerginliyin yaradılması - ictimai ziddiyyətlərin dərinləşdirilməsi cəhdləri

Avropada dini zəmində süni gerginliyin yaradılması - ictimai ziddiyyətlərin dərinləşdirilməsi cəhdləri artır. Avropanın müxtəlif şəhərlərində müsəlmanların təqib və təhqir olunması artıq tendensiyaya çevrilib. Üstəlik, bu hərəkətlər əvvəlcədən planlaşdırılmış qaydada və müəyyən siyasi dəstək əsasında edilir. Bu, həm də onu göstərir ki, Qərbdə, Avropada təkcə siyasi dəyərlər aşınmaya məruz qalmır, eyni zamanda, ideoloji, mədəni və dini ayrı-seçkilik artır, sivilizasiyaların toqquşması tezisi təbii şəkildə artır.

Arzuolunandır ki, Avropada belə qarşıdurma ssenarilərinə son qoyulsun, islamofobiya, irqçilik, diskriminasiya əvəzinə tolerantlıq, multikulturalizm seçilsin, bəşəri dəyərlər təbii şəkildə və təvəqül edilsin. Lakin proseslər göstərir ki, Avropada mövcud olan bu zərərli tendensiyaya son qoyulması hazırkı dövrdə real görünmür. Çünki bütün bunların fonunda miqrant problemləri artır, demokratiya və insan haqları məsələlərində ziddiyyətlər güclənir. Üstəlik, bu problemlər Avropada yoxsulluğun artmasına da təsirini göstərir.

Bu neqativ hallar bir sıra təşkilatların hesabatlarında da əksini tapır. Perspektiv üçün proqnozlar isə nikbin deyil. Belə ki, Avropa İttifaqının Əsas Hüquqlar Agentliyinin (FRA) son hesabatında bildirilir ki, yoxsulluq səviyyəsinin artması, demokratiyaya hücumlar, irqçilik və ksenofobiya, eləcə də miqrasiya problemləri 2024-cü ildə Avropa İttifaqında fundamental hüquqlar üçün əsas təhdidlər olacaq. Təşkilatın hesabatına əsasən, yaşayış xərclərinin, xüsusən də enerji qiymətlərinin artması ona gətirib çıxarıb ki, insanların 20 faizi (hər beş nəfərdən biri) səfərlər içindədir. Bununla əlaqədar olaraq, Yvanada yerləşən agentlik üzv dövlətləri yox-

sulluğun və elektrik enerjisinə xərclərin azaldılmasına dair tədbirlərin əhəlinin ən az təminatlı qruplarına şamil olunmasına çağırır. FRA gəlirlərin artmasına məhdudiyyətlərin mövcud olduğu, sosial gəlirin isə

həddindən artıq yoxsulluq hallarına gətirib çıxaran 12 üzv dövlətdə sosial problemlərin yumşaldılmasına dair tədbirləri müəyyən edir.

Agentlik, miqrasiya təzyiqini nəzərə alaraq, dənizdə axtarış-xilas etmə əməliyyatlarını gücləndirməyi (hesabat əsasında, 2023-cü ildə Aİ ölkələrinə üz tutan 4 mindən çox insan həlak olub) və gəldikdən sonra miqrantlarla ünsiyyət üçün daha təhlükəsiz şərait təmin etməyi tövsiyə edir. FRA eləcə də dövlətin dinc yığıncaqlar və fikirləri ifadə etmək azadlığı hüququna münasibətdə həddən artıq müdaxiləsinə pisləyir və qeyd edir ki, bu, mülki məkana təhdiddir, belə vəziyyət ictimai işlərdə əhəmiyyətli iştirakın mövcud olmaması deməkdir və dezinformasiya ilə birləşdikdə bütün Avropa ölkələrində demokratiyaya xələl gətirir. "İyirmi yeddi üzv dövlət, həmçinin vətəndaş cəmiyyətinin müdafiəsini gücləndirməli, antisemitizm və islamofobiyanın artması barədə xəbərdarlıq edərək, həyəcənli tendensiya kimi təsnif etdikləri irqçilik və dözülməzliyin bütün formaları ilə mübarizə aparmalıdır", - deyərək hesabatda vurğulanır.

Avropada sağlam düşüncəli liderlər mövcud problemlərin səbəblərini göstərməklə yanaşı, vəziyyətdən çıx-

xış yolunun tapılmasını vacib hesab edirlər. Belə liderlər sırasında Macarıstanın Baş naziri Viktor Orban xüsusi vurğulanmalıdır. V.Orban Avropa İttifaqı məkanında yaranmış problemlərdə rəhbərliyin əsas səbəbkar olduğunu bəyan edir. Macarıstanın Avropa İttifaqına sədrliyi ərəfəsində Baş nazir Orban Avropa İttifaqının rəhbərliyində dəyişikliklərin tərəfdarı olduğunu bildirib. O, deyib: "Brüssel avropalıların həyatını tələyin ümidinə buraxıb. Bir tərəfdən Brüsselin

siyasəti, digər tərəfdən isə avropalıların maraqları və iradəsi arasında heç vaxt bu qədər uçurum

yaranmayıb". Orbanın fikrincə, Avropa İttifaqının rəhbərliyində dəyişikliklərin edilməsi zəruridir. Bu, yalnız məqsədyönlü tədbirlər nəticəsində baş verə bilər. "Brüsseldə bu dəyişikliklər olmalıdır ki, brüssellilər arasında heç olmazsa, bir neçə avropalı da olsun", - deyərək Orban fikrini şərh edib. O, habelə Avropanı yenidən "qüdrətli etməyə" səsləyib.

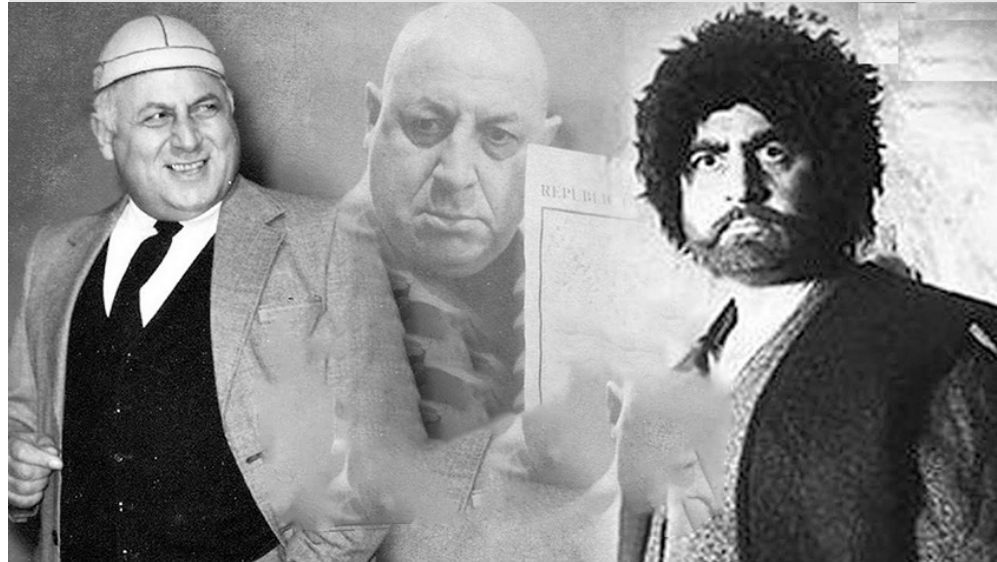
Slovakiyanın Baş naziri Robert Fitso da ötən ay Azərbaycana səfəri zamanı Avropa İttifaqını tənqid etmişdi. O, "Slovakiya 2020-2023-cü illərdə Avropa İttifaqı tərəfindən nə dərəcədə biganə yaşamağın nümunəsi" "qüdrətli etməyə" vurğulamışdı.

Göründüyü kimi, Avropa İttifaqı məkanında bütün sferaları əhatə edən problemlər artmaqdadır. Aİ dünyanın müxtəlif regionlarında proseslərə müdaxilə etməkdənsə, özünün daxili məsələlərinə daha çox diqqət ayırmalıdır. Avropa təsisatı isə bu problemləri yaxın zamanlarda həll etməyə hazır görünmür.

Nardar BAYRAMLI

Başibəlalı obrazların mahir ifaçısı

Görkəmli aktyor Məlik Dadaşovun 100 yaşı tamam olur...

Bu gün Azərbaycanın teatr və kino aktyoru, Xalq artisti Məlik Dadaşovun 100 illik yubileyidir.

Məlik Dadaşov 1924-cü ilin 7 iyununda Bakıda doğulub. Ailənin sonbeşiyi olan aktyorun adı atası Şöklü Məliyevin şərəfinə qoymuşdu. Ailənin böyük oğlu Salman Dadaşov aktyor olub. "Onun böyük ürəyi" filmində Oqtay rolunu canlandırıb. Sonralar Sumqayıt teatrının rəhbəri olub. İkinci qardaşı Süleyman Dadaşov riyaziyyat müəllimi idi. Universitetdə dərs deyirdi. O, Xalq artisti Brilyant Dadaşovanın atasıdır. Məlik Dadaşov isə uşaqlıqdan incəsənətə bağlı olub. Musiqiyə gedər, kontrabasda çalarmış. Lakin orta məktəbi qurtardıqdan sonra sənədlərini Tibb İnstitutuna verərək ora daxil olub. Lakin elə ilk kursdanca tibbin onun yeri olmadığını, özünü yalnız səhnələrdə tapa biləcəyini anlayır...

Həmin dövrdə müharibə başladığından Məlik Dadaşov cəbhəyə getməli olur. 1943-cü ildə aldığı kontuziyaya görə geri qaytarılır və uzun müddət müalicə olunur. Müalicədən sonra hərbi hissələrdə musiqiçi kimi fəaliyyət göstərir. 1945-ci ildə müharibədən qayıdan Məlik Dadaşov Gənc Tamaşaçılar Teatrına yollanır və orda aktyor kimi işə götürülür. Az sonra sənədlərini Teatr İnstitutuna (indiki Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti) verir. Adil İsgəndərovun sinfinə daxil olur.

M.Dadaşov səhnə fəaliyyətinə ilk dəfə 1946-cı ildə Zaqatalada yenidən açılmış teatrda başlayıb. 23 yaşlı gənc aktyor Zaqatala teatrında əsas rolların ifaçısı idi, əsas qadın obrazlarını isə Sofiya Hüseynova adlı gənc aktrisa oynayırdı. Qısa müddət sonra Məlik Dadaşovla Sofiya Hüseynova ailə qururlar. Bu izdivacdən 1946-cı ildə gələcəyin daha bir aktyoru Rafael Dadaşov dünyaya gəlir. Ancaq cütlüyün izdivacı çox çəkmir, onlar bir müddət sonra ayrılırlar.

Məlik Dadaşov Bakıya qayıdaraq Akademik Milli Dram Teatrında işə dəxəl və ikinci dəfə ailə qurub. Onun ikinci evliliyindən iki qız övladı doğulub. Onlardan biri xərçəng xəstəliyindən vəfat edib, digəri isə ABŞ-a köçüb. İllər sonra aktyor 3-cü dəfə özündən 13 yaş kiçik qadınla evlənib. Onların Gülnarə adında daha bir qız övladı doğulub.

Azərbaycan aktyorluq məktəbinin yaradıcılarından olan Məlik Dadaşov daha çox mənfə obrazların ustası kimi tanınırdı. "Simam sənədimdir" deyən aktyor həqiqətən də zəhmli siması və yüksək aktyorluq məharəti ilə bu obrazların öhtəsindən peşəkarcasına gəlməyi bacarırdı. Onun "Axırıncı aşırım" filmində canlandırdığı Qəmlo obrazı hələ də tamaşaçıların sevrək izlədiyi, unutmadığı obrazlardan biridir. Hətta müəllimi, Adil İsgəndərov "Axırıncı aşırım" filmində Kərbəlayi roluna görə ona verilən mükafatdan imtina edərək "Bu mükafat Məlik Dadaşova düşür. Qəmlonu yaratdığına görə" demişdi.

Çəkilmək istəmədiyi "Fəryad" filmi isə onun yaradıcılığında dönüş nöqtəsinə çevrildi. Bu filmə erməni roluna dəvət gələndə aktyor tərəddüd edir, oynamaq istəmədi. Çünki o, bununla xalqın sevgisini itirməkdən qorxmamış. Lakin rejissor Ceyhun Mirzəyevin ısrarlarının nəticəsində rol canlandırır. Özü də elə peşəkarcasına canlandırır ki, həqiqətən də azərbaycanlı tamaşaçılar tərəfindən mənfə reaksiyalarla qarşılaşır. Erməni diasporu isə Məlik Dadaşova "Ermənistan xalq qəhrəmanı" adını verir. Əlbəttə, aktyor bununla razılaşmazdı. Elə də olur. O, Azərbaycan efirinə çıxaraq deyir ki, "Mən düşmənin verdiyi adı da şımaram".

Oynadığı erməni obrazı insanlar arasında nifrət yaradırmış. Bir çoxları elə bilirmişlər ki, M.Dadaşov həqiqətən də ermənidir. Bir dəfə instituta gedəndə "Molokan" bağının yanında bir qadın onu görüb "Ay camaat, bu adam ermənidir" - deyərək qışqırmağa başlayır. Bu vaxt bir əsgər aktyora yaxınlaşır və ondan sənədlərini tələb edir. Görünür, cavab olduğu üçün aktyoru tanıya bilməmişdi. Qadın isə dediyinin üstündə təkid edirdi: "Mən onu televizorda görmüşəm, o, hərbçi ermənidir". Axırda aktyor əsgərə deyir: "Bala, mən azərbaycanlıyam, erməni yox. Sən cavansan, mənə tanıya bilməmişən. Mən tanınmış aktyoram. Sadəcə, filmə erməni obrazını yaratdığı üçün qadın mənə səhv salıb".

"Fəryad" filmində Xaçaturyanın üzünü yuya-yuya oxuduğu erməni mahnisini Məlik Dadaşov uşaqlıqda məhəllələrində yaşayan ermənilərdən eşitmişdi. Həmin mahnisinin filmə salınması da onun öz ideyası idi. Bu səhnə kinoteatrda göstəriləndə M.Dadaşovun qızı Gülnarə xanımın arxasında əyləşən qadın qeyri-ixtiyari "zəhrimar canına, zəhrimar canına" - deyib hirsələnir. Gülnarə arxaya çevrilib qadına, sonra atasına baxır. Atası isə ona əli ilə "ələ" işarəsini göstərir.

Film başa çatandan sonra təəccüblə atasına deyir: "Ata, sən necə də alçaq bir insan obrazı yaratmışın". O, doğrudan da təəccüblənmişdi. Təəccüblənmişdi ki, atası birdən-birə necə əclaf insana çevrilə bilib, bu rolu necə yaradıb. Məlik Dadaşov isə qızına belə cavab verir: "Əgər zalda belə reaksiya göstərilərsə, əgər mənim öz doğma qızım mənə belə söz deyirsə, deməli, bu rolun öhdəsindən gələ bilməmişəm".

Qızı deyir: "Atam yaradıcılığı boyu iki rolu ifa etmək istəməyib. Erməni rolunu, bir də "Ölülər" də Şeyx Nəsrullahı. Şeyx Nəsrullahı ona görə oynamaq istəməirdi ki, özü axır vaxtlar namaz qılırdı. Deyirdi, mən Allaha ibadət eləyirəm, amma "Ölülər" də Allaha qarşı çıxıram. "Fəryad" filmində isə düşməni obrazı yaratmalı idi. Bu rolu heç oynamaq istəməirdi. Yadımdadır ki, Ceyhun Mirzəyev yalvarırdı atama, deyirdi, bu rol sizə yazılıb. Atam onun sözündən çıxmıdı, yaratdı o obrazı. Ən pisi də o oldu ki, rola görə atamı Ermənistanda milli qəhrəman kimi qəbul etdilər. Atam isə AzTV-də çıxış edərək həmin addan imtina etdi: "O adı heç vaxt heç cür özümə yaraşdıra bilmərəm. Bax buna görə də mən bu rolu oynamaq istəmədim. Bilirdim ki, nəticəsi bu ola bilər".

"Dəli Kür" də Molla Sadiq, "Koroğlu" da Bolu bəy, "O dünyadan salam" da Şeyx Nəsrullah, "Birisini gün gecə yarısı"nda Nəriman Nərimanov, "Bir məhəlləli iki oğlan" da Nazif, "Ulduzlar sönmür" də general Mehmandarov, "26 Bakı komissarı"nda Əzizbəyov, "Müharibəni görən adam"da Niyazxan kimi yadda qalan və maraqlı obrazlara ekran həyatı verən M.Dadaşov ümumilikdə 100-dən çox tamaşada, 50-dən çox filmə müxtəlif çarları obrazlar yaradıb.

Aktyor 1996-cı ildə 72 yaşında dünyasını dəyişib. Tədris Teatrında tələbələri "Arşın mal alan"ı məşq edirmiş. Vaxı ağırdığı üçün zalda oturub mizan vermiş tələbələrə, özü səhnəyə çıxmırmış ki, qalxsa ayağa, təzyiq onu yıxır. Bu zaman tələbəsinin epizodu oynaması ürəyincə olmur və təzyiqini unudub səhnəyə çıxır. Ona mizanı başa salan zaman müvazinetini itirib yıxılır. Gicgahı yaxınlıqdakı stolun küncünə dəyir. Onu xəstəxanaya çatdırsalar da, görkəmli aktyor yalnız 6 gün yaşaya qalır.

Ondan geriye isə unudulmaz obrazları və lent yazıları qalır.

Səhanə MÜŞFİQ

ÜST-dən xəbərdarlıq...

A(H5N2) virusu nə dərəcə öldürücüdür?

Covid-19 pandemiyası yaddaşlardan yeni silinmişkən, Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı (ÜST) növbəti qorxulu virusla bağlı xəbərdarlıq edib. Təşkilat dünyada ilk dəfə insanda quş qripi A(H5N2) virusuna yoluxma halının qeydə alındığını bildirib.

Hadisə Meksikada baş verib. Belə ki, Meksikanın hakimiyyət orqanları ÜST-ə Meksika ştatının sakində aşkar edilmiş quş qripi A(H5N2) virusu ilə bağlı məlumat verib. Qeyd edək ki, bu, dünyada A(H5N2) qripi virusuna insan yoluxması ilə bağlı laboratoriya tərəfindən təsdiqlənmiş ilk hadisədir.

Virusun mənbəyi məlum deyil və hazırda bununla bağlı araşdırma aparılır. Mövcud məlumatlara əsasən, ÜST bu virusdan ümumi əhali üçün mövcud riski aşağı kimi qiymətləndirir.

Səhə ev quşları və digər heyvanlarla heç bir əlaqəsi olmayan 59 yaşlı Meksika ştatının sakindən gedir. Aprelin 17-də xəstəyə hərərət, tənəffüs, ishal, ürəkbulanma, ümumi halsızlıq yaranıb. Aprelin 24-də xəstə həkimə müraciət edib, o, Tənəffüs Yolları Xəstəlikləri İnstitutuna yerləşdirilib. Aparılan müalicələrə baxmayaraq, onun həyatını xilas etmək mümkün olmayıb.

Xatırladaq ki, bundan əvvəl insanların A(H5N1), A(H5N6) və A(H5N8) viruslarına yoluxması barədə məlumat verilmişdi. Ötən il BMT-nin rəsmi saytında qeyd edilən xəbərlərə əsasən Çində insanın "A" tipli quş qripi virusuna (H3N8) yoluxması faktı təsdiqlənmişdi. Bu, insanın quş qripi virusu ştamına yoluxması ilə

bağlı qeydiyyatla alınmış üçüncü fakt idi.

Yoluxmuş şəxsin epidemioloji müayinəsi aparılmışdı, onun yaxın təmasda olduğu insanlar yoxlanılısa da, əlavə hallar aşkar edilməmişdi. Bundan əvvəlki iki hadisə isə 2022-ci ilin aprel və may aylarında qeydə alınıb. Bir halda xəstəlik ağır, digər halda yüngül keçib. Ehtimal edilir ki, həmin adamların da hər ikisi xəstə ev quşu ilə birləşməyə ya dolayı təmas nəticəsində yoluxublar.

Yüksək və aşağı patogenli viruslar

İnfeksiyonist-hepatoloq Mərdan Əliyev "Yeni Azərbaycan"a açıqla-

patogenli virus kimi tanınır, lakin aşağı patogen formaları da mövcuddur".

A(H5N2) virusunun xüsusiyyətləri...

Virusun əsas xüsusiyyətlərindən də söz açan həkim qeyd edib ki, A(H5N2) yoluxmuş quşların nəcisləri, ifrazatları və tükləri ilə birləşməyə ya dolayı təmasda olur: "Bu, xüsusilə intensiv quşçuluq olan ərazilərdə sürətlə yayılmağa səbəb ola bilər. Yoluxmuş quşlarda ani ölüm, tənəffüs çətinliyi və iştahsızlıq baş verməsi mümkündür".

İnsanlara ötürülmə riski azdır, amma...

M.Əliyevin sözlərinə görə, ümumiyyətlə, A(H5N2) virusunun insanlara ötürülmə

risk azdır, lakin virusun insanlara keçmə potensialına həmişə ciddi yanaşmaq lazımdır: "İnsanlarda bu infeksiya nadir olsa da, mümkün çirklənmə halında ciddi tənəffüs xəstəliklərinə səbəb ola bilər. Ona görə də A(H5N2) epidemiyalarının qarşısının alınması üçün biotəhlükəsizlik tədbirlərinin artırılması, yoluxmuş heyvanların tez aşkar edilməsi və məhv edilməsi, peyvəndlərin istifadəsi vacibdir".

Yeganə BAYRAMOVA

masında sözügedən virusun xüsusiyyətləri barədə danışdı. Onun sözlərinə görə, A(H5N2) quş qripi virusu A qrip virusunun alt növüdür və ilk növbədə quşlarda xəstəliyə səbəb olur: "Bu tip virus həm çöl quşlarında, həm də ev quşlarında infeksiyaya səbəb ola bilər. Quş qripi virusları iki əsas qrupa bölünür: yüksək patogen, yeni yüksək ölümə səbəb olan və aşağı patogen-xəstəliyin daha yüngül formalarına səbəb olan virus. A(H5N2) isə ümumiyyətlə yüksək

“Yeni Azərbaycan” qəzetinə abunə olmaq istəyənlər aşağıdakı yayım şirkətləri ilə əlaqə saxlaya bilərlər:

“Azərpoçt” MMC PDM- 0125984955, 0552004544
“Azərmetbuatıyımı” ASC - 0124411991, 0124404694
“Soma” MMC - 0125940252, 0503336969
“PressInform” MMC - 0703400100, 0504560835
“Qaya” MMC - 0125667780, 0502352343
“Qasid” MMC - 0124931406, 0124938343

F.Ş.Ruhid Hüseynov - 0124349301, 0505357898
“Türkistan Media Group” MMC – 050 241-48-23
“Region Press” MMC – 055 316-79-01
“Ziya LTD” MMC - 0124977696, 0503067744

6 aylıq abunə - 79,20 AZN
12 aylıq abunə - 158,40 AZN

Ümumdünya Qida Təhlükəsizliyi Günüdür

Qidanın təhlükəsizliyi, keyfiyyətli tərkibi günümüzdə əsas problemlərdən biridir. Məlumdur ki, insana lazım olan 20 amin turşusundan orqanizm yalnız 12-ni sintez edə bilir. Qalanlarını isə zülallarla zəngin qida vasitəsi ilə almalıyıq. Heyvan və bitki mənşəli qidaların

tərkibində zülallardan başqa çoxlu bioloji əhəmiyyətli maddələr də var ki, insanlar hələ uzun müddət bundan istifadə edəçəklər. Araşdırmalara görə, məhsul nə qədər təzədirsə, onun keyfiyyəti bir o qədər yüksək olur. Məsələn, süd sağılan an keyfiyyətli hesab edilir. Bir

qəder sonra isə onun qayna-dılması vacibdir.

Demək olar ki, hər gün qida çeşidliliyi artır. Ancaq bu çeşidlilik bəzi hallarda heç də faydalı qidaların artımına aid deyil. Əksinə, fərqli, bir çox hallarda isə keyfiyyətsiz qidalar istehsal edilir. Bu baxımdan qidaların təhlükəsizliyi üçün vacib olan amillər gözdərdi edilməməlidir. Çünki qida təhlükələri sərhəd tanımır. Qloballaşma qida tədarükü zəncirlərinin artan qarşılıqlı əlaqəsinə səbəb olub. Beləliklə, qeyri-sağlam qidaların yaratdığı risklər artır və tez bir zamanda yerli problemlərdən beynəlxalq səviyyəli fəvqəladə vəziyyətə qədər yüksələ bilər.

Gözlənilməzliyə hazır olun...

Artıq 6 ildir ki, Ümumdünya Qida Təhlükəsizliyi Günü qeyd olunur. Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının (ÜST) son hesabatına əsasən, hər il 600

Gözlənilməzliyə hazır olun!

milyon insan qida ilə ötürülə bilən 200 növ xəstəlikdən əziyyət çəkir. Bu xəstəliyə yoluxanlar arasında isə xüsusilə gənclər üstünlük təşkil edir. Təşkilatın məlumatına görə, qida ilə yoluxan xəstəliklər dünyada hər 10 nəfərdən 1-nə təsir edir. Ümumdünya Qida Təhlükəsizliyi Günüün builki devizi “Qida təhlükəsizliyi: gözlənilməzliyə hazır olun” adlanır.

Çarpaz çirklənməyə yol verilməməlidir...

Azad İstehlakçılar Birliyinin sədri Eyyub Hüseynov “Yeni Azərbaycan”a açıqlamasında bildirib ki, qida təhlükəsizliyi təkə təhlükəsiz qida istehsalını

deyil, həm də təhlükəsiz qida istehlakını əhatə edir: “Təhlükəsiz qidalar qida dəyərinə itirməmiş, fiziki, kimyəvi, bioloji cəhətdən təmiz və xarab olmamış qidalar hesab edilir. Bioloji təhlükələr arasında qida təhlükəsizliyi üçün ciddi problemlər yaradan və qida zəhərlənmələrinə səbəb olan mikroorqanizmlər isə bakteriyalardır. Buna görə də, hər yerdə, xüsusilə də mətbəxdə çarpaz çirklənməyə yol verilməməlidir. Qida ilə təmasda olan hər şeyə, o cümlədən kəsmə lövhələrə ciddi diqqət yetirilməlidir”.

Yegənə BAYRAMOVA

Çimərlik mövsümü gəlir...

Hazırlıqlar nə yerdədir?

Çimərlik mövsümünün rəsmi olaraq başlamasına sayılı günlər qalıb. Məlumdur ki, ölkəmizdə çimərlik mövsümü hər il iyun ayının 15-dən başlayır. Ayın 15-nə qədər isə sahillər tullantılardan təmizlənir, dəniz suyunun monitorinqi aparılır, təhlükəsizlik tədbirləri görülür. Bundan başqa, çirklənmə səviyyəsinin yüksək olduğu çimərliklər barədə əhaliyə məlumat verilir.

Əslində ölkəmizdə çimərlik mövsümü o qədər də uzun çəkmir, təxminən 2 aya qədər davam edir. Çünki şimaldan daxil olan soyuq sular Xəzərdə suyun temperaturunu aşağı salır. Ona görə də insanlar çimərlik mövsümünün qısamüddətli olduğunu nəzərə alaraq həmin imkandan mümkün qədər çox yararlanmaq istəyirlər.

İsti havalarda sərinləmək üçün üz tutduğumuz çimərliklərin təmizliyi mü-

hüm rol oynayır. Mövsümə hazırlıq zamanı sahil zolaqları təmizlənir. Amma dənizə üz tutanlar da ətraf mühitin təmizliyinə riayət etməli, tullantıları dənizə və ya çimərlik ərazisinə atmamalıdır. Yeni çimərliklərin təmizliyi özümüzdən asılıdır.

Bundan əlavə, təhlükəsizlik qaydalarına əməl olunmalıdır ki, dəniz sahilində istirahət və əyləncə bədbəxt sonluqla nəticələnməsin. Ona görə də nəzarətsiz çimərliklərdən istifadə edilməməlidir, həmçinin hava qaraldıqdan sonra suya girmək olduqca təhlükəlidir.

Hazırlıq işləri görüldü...

Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətindən

(BŞİH) bildirilib ki, çimərlik mövsümü ilə əlaqədar paytaxtın sahil-kənarı ərazilərində yaradılan ictimai çimərliklərdə mövsümə hazırlıq işləri görüldü. BŞİH-dən qeyd olunub ki, çimərlik mövsümü ərafəşində ictimai çimərliklərdə lazımi təmizlik-abadlıq işləri aparılıb: “Qış ərzində dəniz sahilinə yığılan tullantı-

lar, həmçinin dalgaların sahilə atdığı müxtəlif əşyalar yığıdırılıb, digər təmizlik işləri görüldü. Çimərlik ərazilərinə yeni qum qatı salınıb, buradakı inventarlar, günlüklər, söhbətəgahlar, sani-

tariya qovşaqları və duşlar yoxlanılıb, cari təmir işləri, bir sıra yerlərin rənglənməsi aparılıb. Bu çimərliklərdə avtomobillərin parklanması üçün nəzərdə tutulan meydançalar qaydaya salınıb”.

BŞİH-dən həmçinin bildirilib ki, rəsmi çimərlik olmayan ərazilər də nəzarətdən kənarda qalmayıb: “Rayon icra hakimiyyətləri, kommunal xidmətlər

mövsüm ərzində bu ərazilərin təmizliyini nəzarətdə saxlayacaqlar. İctimai çimərliklərdə isə Fövqəladə Hallar Nazirliyinin xilasetmə məntəqələri, həmçinin tibb məntəqələri yaradılıb”.

Təhlükəsizlik tədbirləri də vacibdir

Qeyd edək ki, yayda çimərlik ərazisində dincələnlərin, dənizdə üzənlərin təhlükəsizliyinə Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Kiçikhəcmli

Gəmilərə Nəzarət və Sularda Xilasetmə Dövlət Xidməti nəzarət edir. Xidmətdən verilən məlumata görə, FHN-nin Kiçikhəcmli Gəmilərə Nəzarət və Sularda Xilasetmə Dövlət Xidməti tərəfin-

dən çimərlik mövsümünə hazırlıqla əlaqədar zəruri təhlükəsizlik tədbirləri görüldü: “Aprel ayından etibarən Abşeron yarımadasında mövcud sahilboyu ərazilərdə aidiyyətli yerli icra hakimiyyəti nümayəndələrinin iştirakı ilə monitorinqlər keçirilib. Monitorinqlər ölkənin digər şəhər və rayonlarının sahilboyu ərazilərində də aparılıb. Monitorinqlər zamanı çimərlik operatorlarına sularda təhlükəsizlik qaydalarını özümdə ehtiva edən bildirişlər paylanılır. Daha sonra icra hakimiyyətlərində aidiyyəti qurumların iştirakı ilə işçi müşavirələr keçirilərək monitorinq zamanı aşkar olunmuş nöqsan və çatışmazlıqların həlli üçün müvafiq tapşırıqlar verilir.

Xidmətin balansında olan xilasetmə texnika və vasitələri, həmçinin dalgıcaqların əməliyyatlarında istifadə olunacaq avadanlıqlar işlək vəziyyətə gətirilib. İyun ayının 10-dan xidmətin nəzarət etdiyi çimərliklərdə üzmə sərhədlərini müəyyən edən nişanların və ərazidə istirahət edən vətəndaşların təhlükəsizlik qaydaları ilə bağlı maarifləndirilməsi üçün xüsusi lövhələr yerləşdirilib”.

Yegənə BAYRAMOVA

İdman

Dünya çempionatı: Şahmatçımız maksimum nəticə ilə vahid lider olub

Hindistanın Qandinaqar şəhərində şahmat üzrə gənclər arasında keçirilən dünya çempionatında IV turun partiyaları oynanıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, hesabat turunda Azərbaycan təmsilçilərindən

Nərmən Abdinova ağ fiqurlarla qazaxıstanlı Liya Kurmanqaliyevaya, Səbinə Rəzalı isə qara fiqurlarla hindistanlı Şanmati Srinə qalib gəlib. Ağ fiqurlarla oynayan Ayan Allahverdiyeva ermənistanlı Məryəm Mkrtyan ilə heç-heçə edib.

Bu nəticələrdən sonra N.Abdinova maksimum nəticə ilə vahid lider olub. Aktivində 3,5 xal olan A.Allahverdiyeva 2-10-cu, S.Rəzalı isə 2,5 xalla 24-38-ci yerləri bölüşdürür.

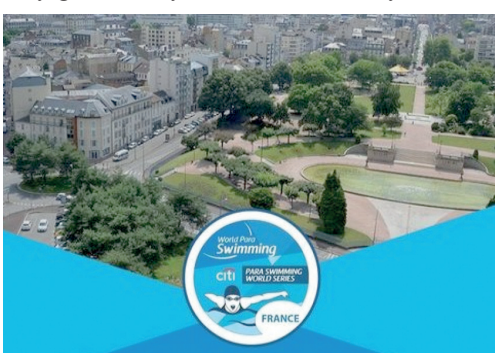
Xatırladaq ki, turnir İsveçrə sistemi ilə keçirilir. 11 turdan ibarət yarışda 44 ölkədən 102 şahmatçı mübarizə aparır.

Paraüzgüçülərimiz Dünya Seriyasında iştirak edəçəklər

Azərbaycan paraüzgüçüləri Fransanın Limoj şəhərində təşkil ediləcək Dünya Seriyasında iştirak edəçəklər.

Milli Olimpiya Komitəsindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, yığmanın heyətində Rəman Saley, Vəli İsməfilov və Əli Vəliyev qüvvəsini sınayacaq.

Dünya Paraüzgüçülük Seriyası iyunun 7-9-da baş tutacaq.

Azərbaycan Basketbol Liqasında yeni mövsümün gündəliyi müzakirə olunub

Azərbaycan Liqasında 2024/2025-ci illər mövsümünün gündəliyi müzakirə olunub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Basketbol Federasiyasının prezidenti Emin Əmrullayev, rəyasət heyətinin üzvləri və klubların nümayəndələrinin iştirak etdiyi iclasda gündəlikdə duran məsələlərlə bağlı fikir mübadiləsi aparılıb.

Gündəlikdə Azərbaycan Basketbol Liqasında (ABL) iştirak edəçək klubların sayı, legioner və yerli oyunçu limitləri, birinci liqa, U-14 liqasının yaradılması, qadın basketbol klublarının əsaslı təşkili barədə müzakirələr yer alıb.

İclasda klub rəsmilərinin fikirləri federasiya rəhbərliyi tərəfindən diqqətə alınıb. Sonda E.Əmrullayev yekun qərarların yaxın günlərdə klub rəsmilərinə bəyan ediləcəyini söyləyərək görüşü yekunlaşdırıb.

Həndbolçularımız toplanış üçün Rusiyaya yollanıblar

Kosovoda keçiriləcək Avropa çempionatının təsnifat mərhələsində mübarizə aparacaq 18 yaşadək oğlan həndbolçulardan ibarət Azərbaycan millisi Rusiyanın Həştərxan şəhərinə yollanıb.

Azərbaycan Həndbol Federasiyasının mətbuat xidmətindən “Report”a verilən məlumata görə, komanda

burada təlim-məşq toplanışında iştirak edəçək.

Yığma hazırlıq prosesində yerli komanda ilə üç yoxlama matçı keçirəcək. İyunun 11-dək davam edəçək

toplanışda 15 oyunçu baş məşqçi Rəşad Hüseynovun səərəncamında olacaq.

Qeyd edək ki, millimizin iyulda Mingəçevirin “Kür” Olimpiya Tədris-İdman Mərkəzində daha bir təlim-məşq toplanışı nəzərdə tutulub. Avropa çempionatının təsnifat mərhələsi avqustun 12-18-i aralığında Kosovoda gerçəkləşəcək.

Təsisçi:
Yeni Azərbaycan Partiyası

Baş redaktor:
Alıqış HƏSƏNOĞLU

www.yeniazərbaycan.com
mail@yeniazərbaycan.com

Ünvan: Bakı - AZ-1000, Üzviyər Hacıbəyli - 66

Telefonlar:
598-37-76, 498-82-21
498-81-24, 498-19-84

İndeks: 67100
Lisensiya: N-B-317

Tiraj: 5694
Sifariş: 1253

“Kapital Bank” ASC-nin Nərimanov rayonu filialı
h/h - 33080019443900419109
kod - 200093
VÖEN - 1500486601

Qəzet “Yeni Azərbaycan”ın bilgisayar mərkəzində yığılıb, səhifələnilir və “Azərbaycan” nəşriyyatında ofset üsulu ilə çap edilir.

Qəzet 1993-cü ilin aprel ayından nəşr olunur.

Məsul nəvbətçi:
Elbrus Cəfərlı